

17. évf. 2. szám (52)
2012. nyár

Lépések...

... a fenntarthatóság felé

 KÖVET
Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért

A környezettudatos és társadalmilag felelős vállalatvezető szaklapja

Tartalom

Emberi tényező:
sr. Helen Alford OP
2. oldal

Új KÖVET-tagok
5. oldal

Másért Vállalkozó?
Napra Forgó Kft.
6. oldal

Enterprise 2020
8. oldal

Ablakon Bedobott
Pénz Program
9. oldal

Munkahelyi esély-
egyenlőség (3. rész)
10. oldal

European Green Office
11. oldal

Costa Rica, a világ egyik
legboldogabb országa
12. oldal

Vállalati hírek
13. oldal

BAT Hungary: környezet-
védelmi akciók és tervek
14. oldal

Jogszabályok
15. oldal

Környezeti innovációk a
hazai feldolgozóiparban
16. oldal

Ökolábnyom
18. oldal

Kettős mércéink

Az elmúlt évek nehéz gazdasági helyzetet és társadalmi feszültséget hoztak a legtöbb fejlett országban, különösen az Európai Unió országaiban, így Magyarországon is. A fejlett európai országok gazdaságai 2008-ban stagnáltak, 2009-ben szűkültek, és csak 2010-től mutattak ismét növekedést. Az Európai Unió 2012-es kilátásai továbbra is felettébb kedvezőtlenek, és az unió egészében stagnálást, míg az euróövezetben 0,3%-os visszaesést jelez előre az Európai Bizottság (European Commission, 2012). Mindeközben a közép- és kelet-európai országok is hevesen reagáltak a globális gazdasági visszaesésre, és Lengyelország kivételével mindegyik ország negatív növekedést mutatott 2009-ben (ábrák a 4. oldalon).

A válságot a szegényebb társadalmi csoportok éppen úgy megszenvedték, mint a középrétegek. A munkanélküliség sok országban magas szintre emelkedett, és Európában az államcsőd fogalma is napi témává vált.

A várható negatív következmények ellenére a növekedés általános lassulásában sokan egy újfajta, fenntartható gazdaság lehetőségét látták meg. Ban Ki Mun, az ENSZ főtitkára szerint a nemzetközi közösségre három nagy feladat megoldása vár: a klímastabilitás megvalósítása, a pénzügyi-gazdasági válság megoldása és a fenntartható fejlődés megvalósítása, melyeket egymással összehangolva kell elérni.

Fotó: SITA

A környezet szempontjából is előnyös megoldások közül kiemelendő az erőforrásokkal való takarékos bánásmód, illetve a környezetbarát technológiai megoldások széles körben való alkalmazása. A környezetpolitika szintjén előkerültek a környezeti adók kivetésére vonatkozó javaslatok, illetve a környezeti szempontból káros támogatások megszüntetése (Kiss, 2012), sőt a válság kapcsán új tartalommal töltődtek meg a fenntartható életmódot célzó uniós és nemzeti erőfeszítések is.

A kialakult helyzet kezelése érdekében az egyes országok kormányai valóban gyors válságkezelő programokat kezdeményeztek, melyek azonban a fenti fenntarthatósági célok sutba dobásával elsősorban a bankszektor egyes szereplőinek megmentésére, illetve a kereslet élénkítésére irányultak.

Az Európai Unió környezeti politikájában is hangsúlytolódás következett be: a fókusz az erőforrás-hatékonyságra (resource efficiency) helyeződött. A következő években várhatóan az európai uniós támogatások jelentős része az innovatív, ökohatékony megoldások irányába fog áramlani, ami a hazai vállalatok számára is lehetőségeket teremt. Ez azonban egyben azt is jelenti, hogy a fogyasztás csökkentésére és az életmódváltásra vonatkozó célkitűzések egyre inkább háttérbe szorulnak.

(Folytatás a 4. oldalon)

Emberi tényező

Interjú sr. Helen Alforddal OP, aki április végén Budapesten tartott előadásokat és szemináriumot, amelyek középpontjában az etikai és az emberközpontú menedzsment állt.

(Részletek a 2. oldalon)

Másért vállalkozó?

Bemutatjuk a Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.-t. A vállalkozás elsősorban a megváltozott munkaképességű munkavállalók integrálását célozza, de a munkaerőpiacon egyéb hátrányos helyzetű csoportok támogatását is vállalja.

(Részletek a 6. oldalon)

Környezeti innovációk a hazai feldolgozóiparban

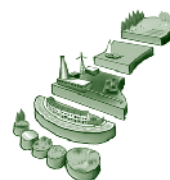
A TTMK munkatársai által készített kutatás közel 300 hazai cég környezeti innovációs tevékenységét vizsgálta az elektronika, az élelmiszeripar, a gépipar, a járműipar és a vegyipar területéről.

(Részletek a 16. oldalon)

Milyen nagy lábon élünk valójában?

A cikk szerzője kiszámolta Keszthely város ökológiai lábnyomát, amely megmutatja, hogy egy magyarországi város lakossága valójában mekkora igényekkel is rendelkezik.

(Részletek a 18. oldalon)

„Az ember legyen a rendszer középpontja”

Interjúalanyunk Helen Alford OP, a római székhelyű Pápai Szent Tamás Egyetem (Angelicum) társadalomtudományi karának dékánja, aki április végén Budapesten tartott előadásokat és szemináriumot, amelyek középpontjában az etikai és az emberközpontú menedzsment állt. Írásban válaszolt kérdéseinkre.

Hogyan talált rá a hivatására domonkos rendi nővérként, és hogyan került a közgazdaságtan és a teológia határterületére szakemberként?

Mindkét úton életem körülményei vezettek. Voltak meghatározó pillanatok, mint amikor például mérnökhallgatóként el kellett olvasnom Howard Rosenbrocknak, a Manchesteri Műszaki Egyetem professzorának „Engineers and the Work People Do” („Mérnökök és az emberi munka”) című írását. Ez a cikk felnyitotta a szemem, hogy a technológiai rendszereket is lehet másként, lehet emberközpontúan tervezni. Aztán amikor a doktori disszertációmon kezdtem dolgozni, melynek témája az emberközpontú technológia volt, elolvastam a Rerum Novarumot. (XIII. Leó pápa enciklikája, 1891. május 15. – *a szerk.*) Ekkor rájöttem, hogy az a gondolkodásmód, ami ebben a dokumentumban megfogalmazódott, segíthet abban, hogy az ötleteimet felépítsem. A tanszéken, ahol a kutatásaimat végeztem, a tanárok és a diákok is elég nyitottak és készek voltak arra, hogy megvitassunk számos kérdést, de a hagyományos gondolkodásmód, mint például a katolikus egyház társadalmi tanítása, ami ötleteket adhatna a technológiák emberközpontúvá tételéhez, egyszerűen túl sok volt számukra. Kényelmetlenül érezték magukat, amikor a munkámnak erről a részéről vitakoztunk. Ezalatt kezdtem el a domonkos szerzetesekhez járni, hallgattam, miről beszélgetnek, és egyre jobban megismertem őket. Ők készen álltak arra, hogy a projektemről beszéljünk, és arról is, hogy a katolikus egyház társadalmi tanítása mit tud majd belőle felhasználni.

Egy lassú folyamat indult el, amelynek során azt éreztem, hogy a tudományos élet kapui egyre inkább bezárulnak (egyre elszigeteltebbnek éreztem magam a tanszéken, ahol dolgoztam), míg a domonkosok segítségével új ajtók nyíltak ki előttem. Ebben az értelemben elsősorban a tudományos munkám vezetett a domonkos rendhez. Amikor már a rend tagja voltam, elkezdtem dolgozni a katolikus egyház társadalmi tanítása és az üzleti világ/közgazdaságtan közötti határterületen, de még mindig az ere-

deti ötlettől vezérelve: az ember legyen a rendszer középpontja, legyen szó technológiáról, szervezetről vagy éppen közgazdaságtanról.

Miért kezdett el a vállalatok társadalmi felelősségével foglalkozni?

A CSR egy nagy mozgalom, melyet többek között számos szervezet, publikáció, jelentéstételi rendszer, kutatási program, tan-

Fotó: Petrik András

folyam alkot. Azonban aggódni kezdtem, hogy ez egy kompromisszumokkal teli, kiüresedett, érték nélküli eszmévé válik, mivel az a veszély fenyegetett, hogy a CSR elsődlegesen a reputációmenedzsmentről, azaz a külső érintettekkel való kapcsolatáról fog szólni. A CSR-nek ennél szilárdabb elképzelésnek kell lennie, melynek önálló értelme van, például képes módosítani az üzleti célokat és hatással lenni az üzletvitel módjára. Ellenkező esetben könnyen egyszerű PR-eszközzé válhat, mely a hagyományos üzleti célok megvalósulása felé vezet – így hasznos eszköz lehet a „business as usual” (minden marad a régiben) fenntartására. Én a CSR-t egy mélyebb etikai hagyományhoz szerettem volna kapcsolni, mint az általában előtérbe helyezett utilitarizmus, a kanti vagy a társadalmi szerződés hagyománya; miközben elismerem a bennük fellelhető értékeket. Ezen teóriák mind-

egyike – igaz, különbözőképpen – túlságosan korlátozott módon vagy részlegesen vizsgálja az embert. Így ha a CSR-t a három elmélet valamelyikére helyezzük, önkéntelenül is visszas hatásokat fogunk tapasztalni a felsorolt okok miatt. A keresztény teológia elemeit (főként Jacques Maritain to-mista-perszonalista gondolati hagyományát) felhasználva, egy egységesebb és realistább elméleti alapot adhatunk a CSR-nek. Ahogy azt egy bölcs gondolkodó mondta: „Nincs praktikusabb egy jó elméletnél.” Így ha a CSR-ről helyesen gondolkodunk, valószínűleg helyesebben fogjuk alkalmazni a gyakorlatban is.

Fügefalevél-e a CSR? Hogyan válhatna fogatlan oroszlánból igazi oroszlánná?

Amint azt az előzőekben is említettem, ahhoz, hogy a CSR valódi oroszlánná váljon, és ne csak egyszerű fügefalevél legyen, megbízható etikai alapon kell állnia, ugyanakkor megfelelő jogi keretrendszerre és a törvények tiszteletben tartását biztosító végrehajtási mechanizmusra is szüksége van. Sajnos sokszor nehéz érvényre juttatni a törvényeket, ami gyengíti a CSR-t. Ennek eredményeképp egy olyan országban, mint például Magyarország is, előfordulhat, hogy egy multinacionális vállalat embertelen munkakörülmények között dolgoztatja alkalmazottait, ugyanis mindenki – az ügyvezetőt is beleértve – fél a munkája elvesztésétől. Bár a hatályos jogrendszer ennek elkerülését célozza, mégsem használja senki, ugyanis megtorlástól tart ebben az egyenlőtlen hatalmi helyzetben. Ilyen körülmények között alternatív megoldást kell találnunk a jogrendszer megfelelő működtetéséhez.

Jó példa lehet erre az, amit a ChristianAid tett a Niger-deltában, amikor a „Maszk mögött: A CSR igazi arca” című jelentését publikálták. A ChristianAid elolvasta a Niger-delta olajmezőin működő Shell fenntarthatósági jelentéseit, amelyekben a vállalat arról írt, hogy iskolák és kórházak felállításával támogatja a helyi közösséget, valamint kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ne szennyezze a helyi ivóvízbázisokat. Amikor a ChristianAid a helyszínen ellenőrizte a Shell

jelentésében foglaltakat, azt tapasztalta, hogy az iskolák és a kórházak alig-alig működnek, a Niger folyó vize pedig erőteljesen szennyezett. A valóságot feltáró írás megjelenését követő sajtóvisszhang hatására a Shellnek szégyenkezve kellett ígéretet tennie tevékenysége javítására. Magyarországon is hasonlóan lehetne eljárni. Bár ennek a módszernek számos hátránya is van, valódi jogorvoslati lehetőségek hiányában ez a változás előidézésének egyik útja marad.

Azt, hogy egy vállalat meddig mehet el a CSR-ben, nem a menedzsment, hanem a tulajdonosok szabják meg. De a nagy nemzetközi vállalatoknál hol vannak a tényleges tulajdonosok? Nem látszanak, eltűnnek a vonal végén. Helyettük ott vannak a nyugdíjalapok, befektetési alapok, hedge fundok, amelyek csak egyet tudnak: minél nagyobb hozamot kell elérniük a befektetéssel. A CSR itt csak akkor jöhet szóba, ha növeli a befektetés értékét. Ön hogyan látja ezt a helyzetet?

Ez egy olyan terület, ami a multinacionális vállalatok tekintetében történelmileg gyenge pontja a CSR-nek. Ugyanakkor a változások ma már itt is gyorsan zajlanak. A legfrissebb kutatások azt mutatják, hogy valahol 10 és 20% között van azon európai tőkebefektetések aránya, amelyek valamilyen ESG (Environmental, Social, Governance – környezeti, társadalmi, irányítási – a szerk.) szempontot is figyelembe vesznek. Néhány elméleti szakember azzal is érvel, hogy a környezeti és társadalmi kritériumok figyelembevétele a kockázatok csökkentésének egyik módja. Mivel a befektetési alapok az adott kockázati szint mellett a legjobb hozamú befektetéseket részesítik előnyben, ezért az ESG (beleértve a CSR-t is) kritériumokat be kell építeni a befektetések értékelésébe. Az ENSZ Környezetvédelmi Programjának (UNEP) pénzügyi kezdeményezése, mely több mint 200 pénzügyi intézmény – beleértve a befektetési alapokat is – hálózata, egy részletes megállapodás kidolgozását vállalja arról, hogy hogyan lehet az ESG kritériumokat beépíteni a befektetési döntésekbe, miközben a törvény által előírt vagyongazdálkodási feladatokat ellátják. A hálózat fontos fejlesztéseket mutat be és támogat ezen a területen. Úgy gondolom, hogy 10 év múlva azok a problémák, amelyekkel a pénzügyi szektor jelenleg gátolja a CSR beépülését, már a múlté lesznek; és a piaci sze-

replők megértik, a társadalmi és környezeti szempontok beépítése befektetési döntéseikbe azt jelenti, hogy jobb befektetéseik lesznek (azaz a kockázat és a megtérülés közti kapcsolat javul).

Előadásának másik hangsúlyos/fajsúlyos témája volt a társadalmi vállalkozások szerepe a gazdaságban. Ön hogyan definiálja a társadalmi vállalkozásokat?

Egy nemrég közreadott EU-s dokumentum szerint: „A társadalmi vállalkozás a szociális gazdaság szereplője, melynek elsődleges célja a közjó (pozitív társadalmi hatás), nem pedig a tulajdonosok vagy részvényesek nyeresége.” További tulajdonságokat is ismertet a dokumentum, de ez a legfontosabb jellemzőjük. Ez azt jelenti, hogy egy társadalmi vállalkozás termelhet profitot, de nincs rászorítva. Amennyiben nyereséges, valószínűbb, hogy visszaforgatja a profit

orientált cég”. Ez utóbbihoz sorolható a legtöbb környezetvédelmi vállalkozás.

Tudna egy-egy példát említeni a három üzleti modellre?

Egy példa a tőkeáttételes (külső felek által finanszírozott) nonprofit formára a „Barefoot College”, azaz „Mezítlábas Főiskola” Indiában, amelyet egy igen előkelő családból származó indiai fiatalember indított el a 70-es évek elején. Meg volt győződve arról, hogy a szegény emberek egymástól is tudnak tanulni, és hogy az önképzés módszerével felül tudnak kerekedni a szegénységükön, a célzott külső erőforrások felhasználásával pedig infrastruktúrát, például napelemeket tudnak finanszírozni. A képzés eredményeképpen több száz faluba bevезették az elektromos áramot, mert a helyi emberek egymást tanították meg arra, hogyan kell felállítani egy napenergiával működő rendszert.

A Rubicon nevű amerikai szervezet jó példa a hibrid vállalatra. Nonprofitként indult, és hosszú ideje munkanélküliek számára nyújt képzési és támogatási lehetőséget abból a célból, hogy visszakapcsolódjanak a munkaerőpiacra. A szervezet később hibriddé formálódott át, felépítve a saját üzletét, amelyben gyakornokok tudnak munkatapasztalatot szerezni.

A szociális üzleti vállalkozásra a La Fageda tejjüzemet hoznám fel példának, amely ma Katalónia harmadik legnagyobb helyi joghurtbeszállítója. A cég ötlete egy pszichiátrián dolgozó nővér fejéből pattant ki, aki meg volt győződve róla, hogy a betegek is képesek emberhez méltó munkát végezni. Elszántságának hála, a La Fageda mára egy profitorientált céggé nőtte ki magát, amelyben főként pszichiátriai problémákkal küzdők dolgoznak.

mákkal küzdők dolgoznak.

Hogyan látja a társadalmi vállalkozások helyzetét Magyarországon?

Magyarországnak is megvannak a saját társadalmi vállalkozásai, mint például az Ability Park Budapesten. Ezenkívül jelen vannak a társadalmi vállalkozásokat népszerűsítő és fejlesztő hálózatok is, mint például a NESST és az Ashoka Alapítvány.

*Galambosné Dudás Zsófia,
Bíró Imola / KÖVET*

Fotó: Petrik András

Névjegy

Név	sr. Helen Alford OP
Beosztás	A katolikus egyház társadalmi tanítása és etika a közgazdaságban és az üzleti életben professzora
Munkahely	Pápai Szent Tamás Egyetem (Angelicum)
Egyéb tisztség	Igazságosság és Béke Pápai Tanácsának tagja

nagy részét, ahelyett hogy osztalék formájában kifizetné a tulajdonosoknak (ez az üzleti vállalkozás jogi formájából következik, és országunként eltérő). A terület két szakértője szerint* egy társadalmi vállalkozás formája háromféle lehet: **tőkeáttételes** (külső felek által finanszírozott) **nonprofit**, amely „társadalmi javakat produkál ott, ahol a kormány nem tud vagy akar tenni, és ahol a magán-szektor nem vállalja a kockázatot”; vagy **hibrid vállalat**, amelyet a szerzők a leginnovatívabb formának tekintenek, mivel ez „ötletesen kombinálja a nonprofit és a jövedelemtermelő forprofit stratégiákat”; vagy harmadikként **szociális üzleti vállalkozás**, amely „egy társadalmi küldetésre fókuszáló, profit-

* John Elkington – Pamela Hartigan, The Power of Unreasonable People: How Social Entrepreneurs Create Markets that Change the World, Harvard Business School Press, 2008

Kettős mércéink

(Folytatás a címlapról)

Történik ez annak ellenére, hogy az elmúlt évek tapasztalatai alapján tudjuk, az ökohatékonyabb növekedés egyedül nem fogja megoldani a globális környezeti válságot. A fogyasztás fenntarthatóvá tételét a bizottság által 2011 szeptemberében kiadott „Roadmap to a Resource Efficient Europe” című dokumentum is elsősorban a fogyasztók informálásának javításában látja, és a legtöbb európai uniós dokumentumban csak nagyon óvatosan esik szó az érzékeny témaként kezelt életmódváltásról, a fogyasztás csökkentéséről.

A válságot, illetve az arra adott válaszokat jól példázza az autóipar, mely különösen az USA-ban, de más országokban is a válság által leginkább sújtott iparágak közé tartozott. Az USA-ban a válságkezelésre költött összegek jelentős részét, mintegy 13,4 milliárd dollárt a két autógyártó óriás, a General Motors és a Chrysler megmentésére fordították (www.index.hu), miközben Európa számos országában roncsprémiumot ajánlottak az autójukat lecserélő polgároknak. Bár a megoldás során kiemelten hangsúlyozták az új autók kedvező környezeti paramétereit, az eszköz elsődleges szerepe a kereslet élénkítése volt, ezért a roncsprémiumrendszerek környezeti hatásszáma és hatékonysága legalábbis megkérdőjelezhető (hiszen a programok sokszor jó állapotú, még működőképes gépjárművek bezúzásához vezettek).

Mindeközben az új autók szén-dioxid-kibocsátására vonatkozó rendelkezéseket is módosították az Európai Unióban: a 2012-re meghatározott célokat – a kilométerenkénti 130 gramm szén-dioxid-kibocsátási küszöböt – csak három évvel később kell teljesíteniük a gyártóknak, és a határértékek túllépéséért fizetendő büntetések összege is csökkent.

Ezek a fejlemények is azt mutatják, hogy a környezet védelmét és a fenntartható fejlődés elveit középpontba helyező európai uniós országok a válság miatt felhagyni látszanak korábbi progresszív hozzáállásukkal annak reményében, hogy ezáltal sikerül kikor-

mányozni országaikat a nehéz gazdasági helyzetből. Mindez jól tükrözi, hogy a mégoly komolyan vett fenntarthatósági célkitűzések is a háttérbe kerülnek, ha más, alapvetőbbnek tűnő érdekek felülírják azokat.

De vajon magánemberként nem viselkedünk-e ehhez hasonló módon mi magunk is?

Egyre többen végzünk különféle környezetvédelmi tevékenységeket, gyűjtjük szelek-

eleget gyűjtöttünk, akkor jöhet a hibrid- vagy az elektromos autó és a passzívház?

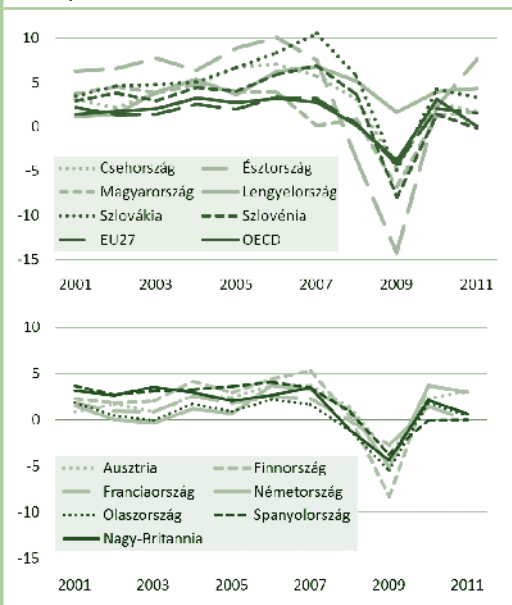
Felmerül a kérdés, meg lehet-e határozni az alapvető szükségleteknek azt a szintjét és szerkezetét, amelyet egy adott társadalomban, adott pillanatban elegendőnek (sufficient) tekinthetünk, hiszen a társadalom működéséből következően állandóan versenyben állunk a szűkös erőforrásokért, nem-

csak mint gazdasági szereplők, hanem mint egyének is. Ez pedig ahhoz vezet, hogy az abszolút értékek (pl. mennyi tápanyagra van szükség egy felnőtt napi étellehez) mellett döntéseink során legalább ekkora jelentősége van a relatív fogyasztásnak is: a lakóhelyünkkel, ingóságainkkal, azaz anyagi javainkkal szemben támasztott elvárásainkat – minimális fiziológiai szükségleteinket kívül – erősen befolyásolják a társadalomban általánosan elfogadott normák, a társadalom többi tagjának fogyasztási szokásai. Az így kialakuló versenyben pedig úgy veszünk részt, hogy azt legtöbbször észre sem vesszük, hiszen csak „minimális szükségleteink” elérésére törekszünk.

A kettősség tehát nemcsak az egyes országok vagy akár az Európai Unió politikáját jellemzi, hanem az egyén döntéseit is áthatja. A felismerés, hogy fajunk fenntartásának egyetlen módja környezetünk megóvásán keresztül vezet, olyan mélyen gyökerező ösztönökkel kell, hogy felvegye a harcot, melyek a civilizációt a mai, sok tekintetben csodálatra méltó, mégis sérülékeny állapotába juttatták.

Zilahy Gyula / TTMK

A GDP változása egyes országokban, éves növekedés, %

Forrás: www.oecd.org alapján

tíven a hulladékot, vásárolunk energiatakarékos termékeket, és fogyasztunk ökológiai gazdálkodásból származó élelmiszereket. Azonban hajlandók/képesek vagyunk-e túllépni ezeken az életmódunkat csak kismértékben befolyásoló lépéseken, és olyan elhatározásokat tenni, amelyek segítségével jelentősen csökkenthetjük ökológiai lábnyomunkat? Vagy előbb még hozzá kell jussunk azokhoz az anyagi javakhoz (lakáshoz, autóhoz stb.), melyek megszerzése megfelelő kényelmet nyújt számunkra, és egyben biztosítja társadalmi rangunkat is? Ha ezek már megvannak, akkor lehet védeni a környezetet? Ha

Felhasznált irodalom

- European Commission, 2011, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and Committee to the Region, Roadmap to a Resource Efficient Europe
- European Commission, 2012, Interim Forecast, February 2012
- Kiss, K. 2010, A környezetvédelmi intézkedések szerepe a gazdaság stabilizálásában válság idején – nemzetközi kitekintés, Lélegzet Alapítvány
- Bush megmentette az amerikai autóipart, www.index.hu, 2008. december 9.

23. évi rendes KÖVET-közgyűlés és FEB-tisztségviselő-választás

A KÖVET Egyesület 2012. március 29-én tartotta 23. évi rendes közgyűlését a Provident Pénzügyi Zrt. székházában, melynek eredményeiről rövid beszámolóinkban olvashatnak.

A közgyűlésen elsőként bemutatkoztak az újonnan csatlakozó tagvállalatok és társult tagok. Ezt követően Bodroghelyi Csaba ügyvezető igazgató beszámolt a 2011. év

szakmai és pénzügyi eredményeiről, amelyeket a közgyűlés egyhangúlag elfogadott. A KÖVET Felügyelőbizottságának nevében Fóris Ferenc tartott rövid értékelést a KÖVET 2011. évi pénzügyi gazdálkodásával kapcsolatban.

Egy-egy rövid felszólalásra kaptak lehetőséget a 2011 novemberében elindított

KÖVET-munkacsoportok képviselői is. Gärtner Szilvia (DENSO Gyártó Magyarország Kft.) a Környezetvédelmi, Kapusy Pál (MOL-csoport) a CSR-, valamint Köteles Géza (Aarhus-Pro) az Energetikai Munkacsoport működését, céljait és eddigi eredményeit ismertette. Köszönet illeti a munkacsoport-vezetőket eddigi munkájukért, a

KÖVET Titkárság pedig továbbra is arra bízta a tagvállalatokat, hogy csatlakozzanak valamely munkacsoporthoz.

Bodroghelyi Csaba folytatta a sort a KÖVET 2012-es szakmai és pénzügyi terveivel, és ismertette a 2012-re tervezett tagdíjak mértékét. A közgyűlés mind a terveket, mind az új tagdíjakat rövid vita után elfogadta.

A következő napirendi pont a FEB új tisztségviselőinek megválasztása volt. Dobi-Rózsa Anikó, a FEB elnöke 2012. március 1-jei hatállyal más megbízatása miatt lemondott tisztségéről. A titkárság a FEB új tagjának Patakiné Gyökeres Mónikát, a Zwack Unicum Nyrt. irányítási rendszerek vezetőjét, a FEB új elnökének pedig Fóris Ferencet, az Állami Autópálya Kezelő Zrt. működésirányítási vezetőjét javasolta, aki már 2009 óta a FEB tagja. Az alapszabályban rögzítettek szerint a FEB tagjának személyére minden KÖVET egyesületi tag előzetesen írásban vagy a helyszínen szóban tehetett javaslatot. Ellenjelölt nem érkezett, rövid bemutatkozás után a közgyűlés egyhangúlag megszavazta az új FEB-tisztségviselőket.

Köszönet illeti a KÖVET-tagokat az egyesületi életben való aktív részvételeért, az El-

nökség és a Felügyelőbizottság tagjait pedig a KÖVET szakmai és pénzügyi felügyeletében végzett társadalmi munkájáért.

Bíró Imola / KÖVET

Kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek közhasznú egyszerűsített éves beszámolójának mérlege

(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2010. év	2011. év
Eszközök		
A. Befektetett eszközök	14 744	14 530
I. Immateriális javak	4 092	2 891
II. Tárgyi eszközök	5 546	4 133
III. Befektetett pénzügyi eszközök	5 106	7 506
B. Forgóeszközök	131 666	132 720
I. Készletek	7 134	5 978
II. Követelések	12 251	3 791
III. Értékpapírok		
IV. Pénzeszközök	112 281	122 951
C. Aktív időbeli elhatárolás	533	368
Eszközök összesen	146 943	147 618
Források		
D. Saját tőke	91 540	92 109
I. Induló tőke / Jegyzett tőke	3 281	3 281
II. Eredménytartalék	87 969	88 259
III. Lekötött tartalék		
IV. Értékelési tartalék		
V. Tárgyévi eredmény	290	569
E. Céltartalék		
F. Kötelezettségek	55 390	55 496
III. Rövid lejáratú kötelezettségek	55 390	55 496
G. Passzív időbeli elhatárolás	13	13
Források összesen	146 943	147 618

Kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek közhasznú egyszerűsített beszámolójának eredménykimutatása

(adatok ezer forintban)

Megnevezés	2010. év	2011. év
A. Összes közhasznú tev. bevétel	106 452	112 141
1. Közhasznú c.m. kapott támogatás	6 450	15 912
a. Alapítótól		
b. Központi költségvetésből	6 450	15 912
c. Önkormányzattól		
d. Egyéb		400
2. Pályázati úton elnyert támogatás	16 033	28 085
3. Közhasznú tev. származó bevétel	52 094	30 693
4. Tagdíjból származó bevétel	24 740	26 891
5. Egyéb bevétel	7 135	10 560
B. Vállalkozási tev. bevétele		
C. Összes bevétel	106 452	112 141
D. Közhasznú tev. ráfordításai	106 162	111 572
1. Anyagjellegű ráfordítások	49 054	42 460
2. Személyi jellegű ráfordítások	46 465	56 392
3. Értéksökkenési leírás	2 893	3 337
4. Egyéb ráfordítás	7 585	7 917
5. Pénzügyi műveletek ráfordítása	165	1 466
6. Rendkívüli ráfordítás		
E. Vállalkozási tev. Ráford.		
F. Összes ráfordítás	106 162	111 572
G. Adózás előtti eredmény	290	569
H. Adófizetési kötelezettség		
J. Tárgyévi közhasznú eredmény	290	569

Tájékoztató adatok

A. Személyi jellegű ráfordítások		56 392
1. Bérköltség		39 014
ebből: megbízási díjak		
tiszteletdíjak		
2. Személyi jellegű egyéb kifizetések		6 709
3. Bérjárulékok		10 669
B. A szervezet által nyújtott támogatás		50

Új KÖVET-tagok

Nézz Más Szemmel Nonprofit Kft.

Küldetésünk, hogy a társadalmi felelősségvállalást összekapcsoljuk az egészségmegőrzéssel! 4 éve foglalkozunk masszázssal, egészségre nevelő szolgáltatás nyújtásával Budapesten. Látásszerűlt és világtalan szakembergárdánk professzionális tudással vár mindenkit, és kialakult képességeik is különlegességek. A masszázs kulcsfontosságú az egészségmegőrzés, megelőzés és a rehabilitáció céljából! Nem elhanyagolandó tény a társadalmi felelősségvállalás, támogassa ön is sérült embertársait! Felgyorsult életünkbe csempészett munkahelyi masszázssunkkal törekszünk arra, hogy a munkavállalók újult erővel folytathassák munkájukat, privát életüket!

Bízunk benne, hogy KÖVET-tagként ezt a szemléletmódot minél több emberhez tudunk eljuttatni.

További információ:

Pataky Tímea, ügyvezető
+36 70 379 9030
nezzmasszammel@gmail.com

Prodiák Iskolaszövetkezet

A Prodiák Iskolaszövetkezet a Prohome-cégcsoport legfiatalosabb vállalkozása. Feladatunk, hogy a diákok számára biztosítsuk az öngondoskodás lehetőségét, valamint a szakmai tapasztalatok megszerzését már a tanulmányaik alatt. A Prodiák célja, hogy az iskolaszövetkezeteket megillető szociális hozzájárulási adó alóli mentességgel ügyfelei, így a KÖVET tagjai számára is költség-hatékony és rugalmas diákmunkaerőt biztosítson. Tagjaink már most is hatékonyan segítik a Fővárosi Állat- és Növénykert Zoo Táborának és az Állatkert Játsszóházának működését, és egyéb környezettudatos programok, rendezvények sikeres lebonyolítását. Szervezetünk az Iskolaszövetkezetek Országos Szövetségének (ISZOSZ) tagja.

További információ:

Kücsön Gyula, elnök
+36 1 264 2090
kucson.gyula@prodiak.hu
www.prodiak.hu

Új társult tag:

Magyar Adományozói Fórum

A Magyar Adományozói Fórum államtól és pártoktól független, egyesületi formában működő szakmai ernyőszervezet, amely a társadalmi ügyeket támogató hazai üzleti és nonprofit szervezeteket tömöríti.

A hatékony társadalmi befektetések eszközeinek meghonosítása érdekében tanácsadással segítjük a hazai vállalatokat támogatási stratégiájuk és gyakorlatuk fejlesztésében. Emellett szakmai rendezvényeket szervezünk, kutatásokat végzünk, valamint tagjaink számára informális találkozókat és munkacsoportüléseket (IMPAKT Munkacsoport, Pénzügyi Munkacsoport, Alapítványi Munkacsoport) tartunk.

További információ:

dr. Molnár Klára, igazgató
+36 1 700 0020
klara.molnar@donorsforum.hu
www.donorsforum.hu

Kell egy csapat!

Másért Vállalkozó rovatunkban ezúttal a Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.-t mutatjuk be. Programjaik elsősorban a megváltozott munkaképességű munkavállalók integrálását célozzák, de a munkaerőpiacon egyéb hátrányos helyzetű csoportok támogatását is vállalják.

A Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.-t hat magánszemély – köztük Héjj Tibor többségi tulajdonos, a Proactive Management Consulting ügyvezetője – és a Szép Jelen Alapítvány hozta létre 2000 januárjában. Az akkor még kht.-ként működő szervezet célja egy társadalmilag hasznos nonprofit társaság életre hívása volt, amely a megváltozott munkaképességűek, a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűek integrációját támogatja valós piaci körülmények között. „Ma sem adományból élünk, hanem munkából, feladatunkból. A szolgáltatásainkra van valós kereslet” – magyarázza Aranyosi Imre ügyvezető igazgató, akivel érdei irodájukban beszélgettem. Túl azon, hogy munkát, megélhetést kínálnak a hátrányos helyzetűeknek, mentálisan

is támogatják őket. Pályakezdők, idősök, tartósan munkanélküliek egyaránt ügyfeleik, de olyanok is, akik még soha nem írtak önéletrajzot, vagy nincsenek szocializálva a munkához. Missziójuk elismeréseként 2007-ben Davosban a Világgazdasági Fórum alapítóiól „Az Év Társadalomtudatos Vállalkozása”, ugyanebben az évben „Az Év HR-csapata” díjat nyerték el.

Visszatérni a nyílt munkaerőpiacra

Az eltelt 12 év igazolta a Napra Forgó létjogosultságát. „Nem volt célunk a növekedés. Egy egészséges és gazdaságos üzemméret kialakítására törekszünk. Árbevétel-szemlélet helyett az eredmény szemlélet a domináns. Szolgáltatásaink körét folyamatosan bővítettük” – meséli az ügyvezető. Éves árbevételük (100-150 millió Ft) nagy része vállalkozási tevékenységükből származik. Forprofit cégek számára közvetítenek munkavállalókat (nem kölcsönöznek!), munka-

erő-piaci tanácsadást folytatnak, érzékenyítő tréningeket tartanak, és teljes vállalatra kiterjedő HR átvilágítást végeznek. Korábban egy uniós projekt keretében – együttműködve a Magyar Logisztikai, Beszerzési és Készletezési Társasággal – OKJ-s raktáros szakmához segítettek 45 év feletti munka-

és integrációs módszert. A NAF Munkacsapat Modell® ma már mások számára is átvethető akkreditált képzés formájában. A modell lényege, hogy a kiközvetített munkatársak az adott cég dolgozóival közösen, egy munkahelyen dolgoznak. Ugyanazt a munkát végzik, ugyanolyan feltételekkel. „Adott

munkára alkalmasan, egységes »napraforgós« munkaruhában jelennek meg. Ez egy mindkét fél számára előnyös szituáció! Mi vállaljuk a garanciát értük. A NAF csapatvezetője irányít, és tartja a kapcsolatot a megbízó szakemberével. Felkészült, lojális munkaerőt kapnak, aki nem orvoshoz jár, nem segélyen él, és mentálisan is támogatást kap. A partnervállalat társadalmilag jól tesz, támogatja az ügyet, és jól is jár” – kapom a választ,

nélkülieket. „Itt nem lehet előítéletesen dolgozni. Volt olyan, hogy hajléktalan keresett meg bennünket. Raktárösszakmát szerzett, munkát, megélhetést és új esélyt kapott.” Egy nemzetközi szaklapkiadó megbízásából call-centert is működtetnek, ahol a munkatársak telefonon tartják a kapcsolatot a megrendelő meglévő és leendő ügyfeleivel: értékesítenek, elégedettségi felmérést végeznek, aktualizálják az adatbázist. Adatrögzítést és felügyeleti munkát is vállalnak.

Munkacsapataik révén eredményesen működtek a közösségi alapú, saját fejlesztésű rehabilitációs

A vállalatról

Cégnév	Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.
Alapítás éve	2000
Közhasznú cél	Integrált foglalkoztatási rehabilitáció
Foglalkoztatottak száma	50-100 fő
Tulajdonos	Hat magánszemély és a Szép Jelen Alapítvány
Éves forgalom	100-150 millió Ft
Díjak	Az Év Társadalomtudatos Vállalkozása 2007, Az Év HR-csapata 2007

Névjegy

Név	Aranyosi Imre
Életkor	36
Beosztás	ügyvezető igazgató
Végzettség	műszaki menedzser, menedzser szakmérnök
Más munkahelyek, tapasztalatok	Diebold Vezetési és Technológiai Tanácsadó Kft., Detecon Consulting Kft. gazdasági tanácsadó, Ganz Energetika Kft. kontrolling-, HR-vezető
Család	feleség, három gyermek (egy 2 éves kislány és két 6 hónapos ikerfiú)
Hobbi	atlétika, szőlészet, utazás, két kutya

amikor rákérdezek arra, hogy mit is jelent a modell a gyakorlatban.

Konkurencia a feketegazdaság

Az elhúzódó gazdasági válság a Napra Forgóra is hatással van. Jelen helyzetben saját munkavállalóikat sem biztos, hogy meg tudják tartani a szolgáltatásokat igénybe vevő cégek. „Azt tapasztaljuk, hogy a költségérzékenység mellett továbbra is magas minőséget várnak el, megnőtt a teljesítményelvárás. Van nekünk 10 éve stabil partnereink, amelyek tovább is ajánlanak bennünket, de emellett komoly marketingtevékenységet is folytatunk. A jó minőségben elvégzett munkának, a legális foglalkoztatásnak azonban magas költsége is van. Legnagyobb konkurenciánk a szürke- és a feketegazdaság. A Napra Forgónak nem a túlélés, hanem a stabil, kiszámítható gazdálkodás a célja!” – osztja meg interjúalanyom a recesszióval kapcsolatos tapasztalatait. A jelen jogszabályi helyzet segíti a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását.

nak bővülését. A 2011. évi CXCI. törvény 23. §-ának (1) bekezdése alapján minden 25 főnél több munkavállalót foglalkoztató munkaadó az átlagos statisztikai állományi létszám 5%-ában tartozik megváltozott munkaképességű munkavállalót foglalkoztatni. Ennek hiányában rehabilitációs hozzájárulást kell fizetni.

igazgató szerint a felsővezetői elkötelezettség és az érett szervezeti kultúra. Az együttműködés jó példája az Erste Bank által indított „Erste Egyenlő Eséllyel” befogadó munkahelyi program 2010-es megvalósítása. A program célja az volt, hogy a bank átvilágítsa és megnyissa munkahelyeit a megváltozott munkaképességű munkavállalók előtt.

A szervezeti kultúra fejlesztése, érzékenyítése a téma iránt szintén a projekt célkitűzései közé tartozott. A partnerség eredményeként több munkahely is meghatózott, amelyekben azóta megváltozott munkaképességű munkavállalókat alkalmaznak. A bank tervezi, hogy szervezeti egységeinek átvilágításával újabb belépési pontokat nyit meg, valamint felsőoktatásban tanuló, fogyatékkal élő hallgatókat von be éves gyakornoki programjába. Az együttműködés jelenleg is élő.

Befogadó munkahelyek

Tudatosan keresik a hosszú távú, kiszámítható partnerséget a valódi CSR-értékeket valló cégekkel, amelyek egyik ismérve az

Profi módon működtetett nonprofit

„A Napra Forgónak van éves üzleti terve, marketingstratégiája, kontrollingrendszer. Profi infrastruktúrát építettünk ki. Budapest központjában, a Madách téren új tanácsadó irodát nyitottunk pályázati forrásból, így egyre több álláskereső számára vagyunk elérhetők a térségből, és az egyéni szükségletekhez rugalmasabban igazítva tudjuk szervezni az ügyfélfogadást” – sorolja az ügyvezető igazgató. Olyan munkatársakkal dolgoznak együtt, akik azonos értékrend mentén gondolkodnak. Legfontosabb emberi értéknek a becsületet, a hitelességet, a kiszámíthatóságot és a megbízhatóságot emelte ki. Aranyosi Imre szigorú főnöknek tartja magát, akinek magas a teljesítményelvárása, ugyanakkor nagyfokú önállóságot ad a munkatársainak.

Mi lehet tehát a másért vállalkozók profi működésének kulcsa? A több lábon állás? Az egymást kiegészítő szolgáltatások? A profi menedzsment? A „normál” cégeknél is működő eszköztár adaptálása? A vezető attitűdje? Valószínű, hogy mindez együttvéve járul hozzá a Napra Forgó sikerességéhez.

Valóban Felelős Vállalat?

A Valóban Felelős Vállalat kritériumai	Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.
Minimális szállítás	Tevékenyséjük Magyarországon folyik. Elsősorban Érd és környéki, ill. az új iroda megnyitásával budapesti álláskeresőket szolgálnak ki.
Maximális igazságosság	Hátrányos helyzetűeket, megváltozott munkaképességűeket juttatnak álláshoz, bevételhez, szakmához, ezzel jelentős társadalmi probléma megoldásához járulnak hozzá.
Nulla ökonomizmus	Stabil, kiszámítható gazdálkodásra törekszenek.
Optimális méret	Nem céljuk a növekedés.
Termék (hasznos, szükséges, fenntartható)	Hosszú távon fenntartható partnerség kialakítására törekszenek.

Másért Vállalkozó?

	Egy átlagos munkaközvetítő cég	Napra Forgó Nonprofit Közhasznú Kft.
Cél, küldetés	Minél nagyobb haszon	A szolgáltatásaikon keresztül a megváltozott munkaképességűek integrálása a munkaerőpiacra, hátrányos helyzetűek segítése, mentorálása, a partner-vállalatok érzékenyítése.
Szolgáltatás	Munkaközvetítés minél szélesebb célcsoport körében piaci áron	Magas színvonalú szolgáltatás nyújtása a partnereknek.
Profit	Profitmaximalizálás	A profittermelés nem elsődleges cél; stabil, kiszámítható, hosszú távú partnerségre törekszenek.
Alkalmazottak	Humán erőforrás	Azonos értékrendet valló munkatársak: becsület, hitelesség, kiszámíthatóság, megbízhatóság.

A jövő vállalkozása – Enterprise 2020

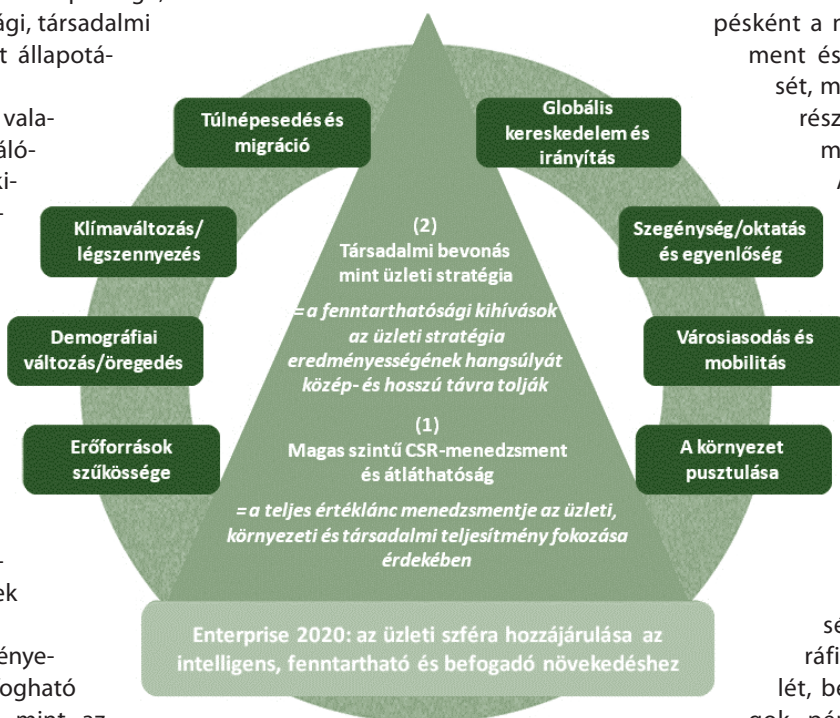
Napjaink pénzügyi, gazdasági, társadalmi és környezeti kihívásai alapjaiban formálják át világunkat. A közvetkező évtizedben egyre inkább megkérdőjeleződnek a magánélet, a munka, a tanulás, a kommunikáció, a fogyasztás és a forráselosztás jelenlegi mintái. Felmerülhet bennünk a kérdés: vajon már 2020-ban más lesz a világ? Hogyan alakítják majd az üzleti életet és a társadalmat az olyan tendenciák, mint az egyre jobban terjedő globalizáció, a demográfiai változások, a természeti erőforrások hiánya vagy például a társadalmi megosztottság? Hogyan változik majd a vállalkozások értékteremtő képessége, amely hozzájárul a gazdasági, társadalmi fejlődéshez és a környezet állapotának javulásához?

Az említett változások, valamint a rohamosan globalizálódó piacok egyre nagyobb kihívást jelentenek a kormányzati rendszerek számára is. Elérkezett az idő arra, hogy a kormányok, a vállalatok, a befektetők, a civil társadalom, az oktatási intézmények, valamint az egyházi és kulturális közösségek szorosan együttműködjenek. Közös felelősségünk a kölcsönös bizalom kiépítése és a munkamódszerek átalakítása.

A CSR Europe új kezdeményezése is erre nyújt kézzelfogható megoldást. Ez nem más, mint az Enterprise 2020, a jövő vállalkozásának víziója, amelynek alapja a közös értékteremtés (Creation of Shared Value – CSV). A koncepció az Európai Bizottság 2011. október 25-én kiadott 2011–2014-re vonatkozó CSR-stratégiájában is szerepel mint követendő példa, de legrészletesebben Porter és Kramer 2011-ben megjelent cikke* taglalja. Lényege, hogy egy vállalat csak akkor lehet hosszú távon sikeres, ha nemcsak a részvényesei, hanem a társadalom számára is értéket teremt. Ez egy olyan új út a gazdasági siker eléréséhez, amely a társadalmi és a gazdasági fejlődés közötti kapcsolatra fókuszál, valamint a társadalom és a vállalat számára egyaránt értéket teremt – pénzügyi haszon formájában is.

Európában és világszerte számos vállalati példát találunk arra, hogy a fenntart-

hatóság és a felelősségvállalás miként válik a stabil gazdaságok kulcsfontosságú hajtómotorjává. Ezek a szervezetek hírnevük öregbítését az integritásra és átláthatóságra, a fenntartható termékekre és szolgáltatásokra, valamint az érintettekkel való aktív együttműködésre épülő irányítási kultúra révén kívánják elérni. A jövő vállalata innovatív üzleti gyakorlatot megvalósítva, felelősen, átláthatóan és rentábilisan működik, és az érintetti csoportokkal szorosan együttműködve megoldásokat talál Földünk élővilága és az emberi társadalmak problémáira.

Szemléletes példa a közös értékteremtésre egy nemzetközi élelmiszer-ipari vállalat esete, amely a Fair Trade koncepcióra alternatívát kínálva úgy befolyásolta ellátási láncát, hogy beszállítói és saját maga számára is értéket teremtett. A gyenge hozam, alacsony minőség és környezetkárosító tevékenység ördögi körébe zárt beszállítóik, az afrikai és latin-amerikai kávétermesztő farmerek számára tanácsadást, banki kölcsönöket, hatékony növényvédőszerket és műtrágyát biztosított. Ezenkívül a kávé minőségét a felvásárlás helyén mérte, ami lehetőséget adott arra, hogy a jobb minőségű kávészemekért közvetlenül a termelők kapjanak prémiumot, ez pedig direkt ösztönzőként hatott rájuk a minőség

magasan tartására. A megoldással a Fair Trade módszerével elérhető 10-20%-os bevételnövekedés a farmerek számára akár 300%-osra is nőhet, míg a kávéfeldolgozó vállalatnak biztos hozamú, jó minőségű alapanyagot biztosít, valamint a korszerű mezőgazdasági gyakorlatnak köszönhetően a környezetet is kevésbé terheli.

Az ábrán az Enterprise 2020 koncepció megvalósításának lépései láthatók. A jövő vállalkozása elszámoltatható és átlátható módon minimalizálja a kockázatait, miközben hozzájárul a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődéshez. Első lépésként a magas szintű CSR-menedzsment és átláthatóság megteremtését, majd pedig az üzleti stratégia részeként értelmezett társadalmi bevonást tűzi ki célul.

A társadalmi bevonás a piramis körül felsorolt fenntarthatósági kihívásokra és globális trendekre helyi, regionális, nemzeti és globális szinten választ adó új ötletek, üzleti modellek, termékek és szolgáltatások formájában valósulhat meg.

Az Enterprise 2020 programban működő szakmai csoportok hat témakörben (mélyszegénység, aktív időskor és demográfiai változás, egészség és jólét, beszállítói lánc és emberi jogok, pénzügyi nevelés, nem pénzügyi teljesítmény értékelése) már sikerrel keresik a megoldásokat. Emellett a CSR Europe nemzeti partnerszervezeteinek vezetésével is találunk példát ilyen együttműködésekre (pl. tudomány az iskolákban, a CSR fejlesztése az állami vállalatoknál stb.). Hazánk is csatlakozik ehhez a kezdeményezéshez, Magyarországon a KÖVET Egyesület koordinációjával 2012 végén indulhatnak szakmai együttműködő csoportok.

Lontayné Gulyás Mónika / KÖVET

* Jelen cikk forrásul Michael E. Porter – Mark R. Kramer: The Big Idea: Creating Shared Value, Harvard Business Review, 2011. c. cikke és a CSR Europe Enterprise 2020 vonatkozó kiadványai (www.csreurope.org/enterprise2020) szolgáltak.

Tizedik éve dobják be a pénzt a vállalatok az ablakon

A KÖVET Egyesület Ablakon Bedobott Pénz Programja 10. jubileumi évéhez érkezett, amelynek keretében bemutatják a vállalatok az elmúlt 5 év során megvalósított, pénzügyileg is megtérülő környezetvédelmi fejlesztéseket.

A program keretében a KÖVET összegyűjti a **környezeti és gazdasági** szempontból leg-sikeresebb beruházásokat és anyagi ráfordítást nem igénylő **intézkedéseket**. Vállalati **esettanulmányok** segítségével mutatják be, hogy a környezetvédelemre fordított kiadások nem ablakon kidobott pénzt jelentenek, hanem pénzügyileg is megtérülhetnek, és gazdasági haszonhoz juttathatják a környezettudatos szervezeteket.

A program idén számos új elemmel bővült. Létrehoztak **két különdíj-kategóriát** az **Irodai Zöld Megtakarítások** értékelésére, valamint az Energiamenedzsment-rendszerrel rendelkezők számára. A programban helyet kapott egy félnapos **műhelymunka**, ahol előadások és tapasztalatcsere keretében környezeti megtakarítási lehetőségeket, korábban megvalósult fejlesztéseket ismerhettek meg a résztvevők, valamint betekintést nyertek az energiarányítási rendszerekben rejlő lehetőségekbe is. A vállalatok környezetvédelmi fejlesztéseit a KÖVET szakértői idén helyszíni audit keretében vizsgálják meg.

Az idei résztvevők olyan **közép- és nagyvállalatok**, amelyek szakértői sikeres **környezetvédelmi fejlesztéseket** valósítottak meg az elmúlt évek során.

Néhány ezek közül ízelítőül:

- energetikai fejlesztések: felhasználás csökkentése, hatékonyság növelése, megújuló energiák használata, térvilágítás fényáram-szabályozással, termálvíz hasznosítása, automatizált indukciós világítás;
- CO₂-kibocsátás-csökkentési program;
- környezettudatos vízgazdálkodási rendszer;
- hulladékkezelés, egyedi újrahasznosítás, veszélyes hulladékok mennyiségének csökkentése;
- légszennyező anyag kibocsátásának csökkentése a korábbi mennyiség harmadára;
- irodai megtakarítások: központi nyomtatási projekt bevezetése, vízmentes piszoárok alkalmazása.

Résztvevők:

- Állami Autópálya Kezelő Zrt.
- Audi Hungaria Motor Kft.
- Chinoin Zrt.
- DENSO Gyártó Magyarország Kft.
- Dreher Sörgyárak Zrt.
- GRUNDFOS Magyarország Gyártó Kft.
- IKEA Lakberendezési Kft.
- Központi Elszámolóház és Értéktár Zrt.
- MARS Magyarország Kisállateledel Gyártó Kft.
- MOL Nyrt.
- Tetra Pak Csomagolóanyag Gyártó Zrt.
- Valeo Auto-Electric Magyarország Kft.

Az elmúlt kilenc év alatt **81 szervezet 386 intézkedését** mutatta be a KÖVET az Ablakon Bedobott Pénz Program keretében. A megvalósult intézkedésekkel a **környezeti javulások** mellett összesen **23,5 milliárd forint pénzügyi megtakarítást** értek el a szervezetek.

A fejlesztések eredményeként a vállalatok:

- 19,7 millió m³ vizet nem használtak fel, amely 160 cm-es vízállásnál a Velencei-tó 48%-ának felel meg; (Forrás: Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség honlapja)
- megtakarítottak 658 ezer liter üzemanyagot, amellyel 3460 db átlagos fogyasztású gépkocsi elmehetne Budapestről Brüsszelbe és vissza;
- a hulladékgazdálkodási rendszerek fejlesztésének és az anyagfelhasználás tökéletesítésének eredményeként 639 ezer tonnával kevesebb nem veszélyes hulladékot termeltek, amely 250 kg/fő átlaggal számolva 2,5 millió magyarországi lakos éves szilárd háztartási hulladékának felel meg; (Forrás: Veszprémi Közütemi Szolgáltató Zrt. honlapja)
- megspóroltak 751 GWh villamos energiát, amely 357 600 hazai háztartás éves fogyasztása; (Forrás: E-GÉPÉSZ online szaklap)

- 55 millió m³ földgázt takarítottak meg, amely megfelel 47 800 magyarországi háztartás éves fogyasztásának. (Forrás: E-GÉPÉSZ online szaklap)

Látogasson el honlapunkra a www.ablakonbedobottpenz.hu címen, ahol folyamatosan frissülő információkat talál az idei programról, online adatbázisban kereshet a megvalósult környezetvédelmi fejlesztések között, valamint letöltheti az elmúlt években megjelent esettanulmány-köteteket!

Az Ablakon Bedobott Pénz Program keretében a leg-sikeresebb fejlesztéseket Környezeti Megtakarítás Díjjal jutalmazzák, amelyet a KÖVET Egyesület konferenciáján adnak át 2012. október 17-én a Gellért Szállóban. A díjazott szervezetek sikeres intézkedéseikkel továbbjuthatnak az Európai Üzleti Díj a Környezetért elnevezésű nemzetközi megmérettetésre.

Szakmai partnerek:

Médiatámogatók:

Vállalkozói Negyed

Munkahelyi esélyegyenlőség – vállalati felelősségvállalás

Az mtd Tanácsadói Közösség II. Országos benchmarkfelmérésének eredményei (3. rész)

Az mtd Tanácsadói Közösség által 2010-ben szervezett, a munkahelyi esélyegyenlőségről és vállalati felelősségvállalásról szóló II. Országos benchmark kutatásának fókusztemája a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának alakulása volt. Ebben a tanulmányban a munkahelyi esélyegyenlőségről készült kutatásnak a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására vonatkozó fejezetét adjuk közre, az elemzést 321 szervezet adatai alapján végeztük.

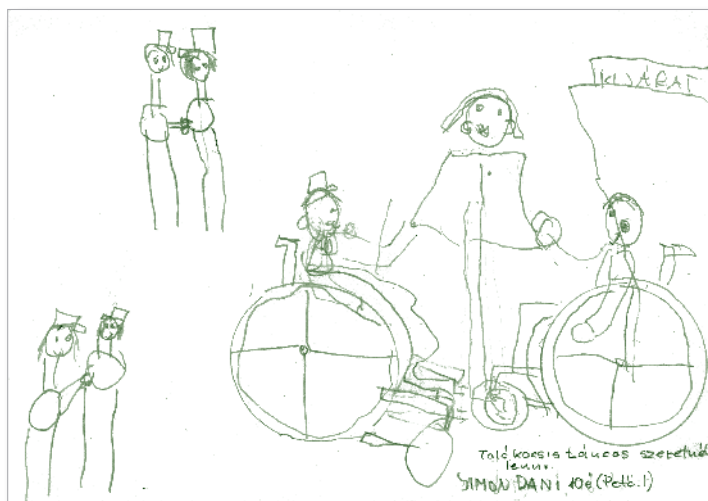
A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási esélyeivel kapcsolatban megállapítottuk, hogy:

- a leggyakrabban a 40–49%-os, valamint az 50–79%-os egészségkárosodással rendelkező személyeket alkalmazza a szervezetek,
- a hagyományos fogyatékos-sággal élők csoportjai közül a mozgássérült személyeknek van legnagyobb esélye, hogy foglalkoztatási lehetőséghez jutnak,
- az értelmi fogyatékos embereknek van a legkevesebb kilátásuk arra, hogy elhelyezkedjenek,
- a szervezetek közel negyede egyáltalán nem foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyt Magyarországon 2010-ben,
- a szervezetek közel fele foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyt, de a kötelező 5%-os szintnél kevesebbet,
- összességében a szervezetek több mint kétharmada a kötelező foglalkoztatási szintnél, vagyis 5 százaléknál alacsonyabb arányban foglalkoztat megváltozott munkaképességű személyeket,
- a szervezetek három tizede viszont teljesíti a kötelező foglalkoztatási kvótát, illetve annál magasabb szintet,
- annak ellenére, hogy az adataink szerint a szervezetek kétharmadának kell 2010-ben is rehabilitációs hozzájárulást fizetnie, mégis a szervezetek egy jelentős részénél, közel kétötödénél az elmúlt öt évben emelkedett a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatási aránya,

kaképességű személyek foglalkoztatási aránya,

- a javulás ellenére a legtipikusabb tendencia azonban, hogy a szervezeteknél nem változott, vagyis stagnált a megváltozott munkaképességű személyek száma,
- a szervezetek egytizedénél az elmúlt öt évben még csökkent is a foglalkoztatott megváltozott munkaképességű emberek aránya,
- a kutatásban részt vevő szervezetek több mint fele úgy nyilatkozott, hogy a jövőben emelni kívánja a megváltozott munkaképességűek arányát a szervezeten belül.

- A külső toborzás mellett a másik viszonylag gyakori (19%) megoldás volt, hogy a szervezetek házon belül felmérték alkalmazottaik egészségi állapotát annak érdekében, hogy növelni tudják a nyilvántartott megváltozott munkaképességű emberek arányát.
- Csak a szervezetek szűk körében volt jellemző, hogy átgondolt és hosszú távú tervezésre utaló politikát és intézkedéseket vezettek be.
- A szervezetek egytizedénél volt jellemző, hogy a szervezeti kultúráváltás kereteit készítették elő, illetve ehhez kapcsolódóan a megváltozott munkaképességű személyek szervezeti integrálását elősegítő képzéseket vagy programokat szerveztek.

Rajz: Simon Dániel (10 éves)

A válaszadó szervezetek több mint kétötöde jelezte a kutatásban, hogy a rehabilitációs hozzájárulás mértékének 2010-es növekedése befolyásolta politikáját a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatban.

- A szervezetek elsősorban tájékozódtak a megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatási lehetőségeiről a rehabilitációs hozzájárulás radikális emelése következtében, illetve a csoport foglalkoztatásához kapcsolódó pályázatokról.
- A szervezetek egyötöde-egynegyede házon belül felmérte, hogy hol alkalmazhatók megváltozott munkaképességű személyek, valamint célzottan elkezdett ehhez a csoporthoz tartozó embereket toborozni, amely tevékenységhez a vállalatok a megváltozott munkaképességűek civil szervezeteivel vették fel a kapcsolatot.

foglalkoztatása során a részmunkaidő biztosítása volt.

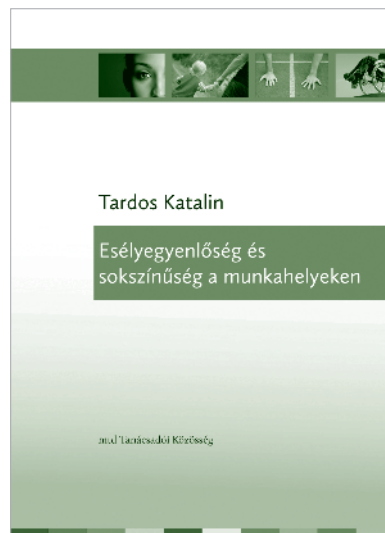
- A szervezetek a megváltozott munkaképességű személyek esetében sem használják gyakrabban a távmunka lehetőségét. Összesen a szervezetek 15 százaléka számolt be arról, hogy használ távmunkát a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása során.

A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának és integrációjának szervezeti értékelésére a kutatás során egy Vállalati foglalkozási rehabilitációs indexet hoztunk létre. Az index négy fő területből áll, amelyek összességében egyenlő súllyal szerepelnek: szervezeten belüli jelenlét, HR-politika, befogadó szervezet kiépítése, valamint a szervezeti innovációk. A minden szervezetre kiszá-

molt Vállalati foglalkozási rehabilitációs index legkisebb értéke 0, a legmagasabb pontszám pedig 73 volt a 100 pontos skálán. A minta egészére jellemző átlagérték 23 pont volt. Tehát a szervezetek átlagosan az elérhető pontszám közel negyedét érik el. Ha közelebbről megvizsgáljuk a Vállalati foglalkozási rehabilitációs indexet, akkor láthatjuk, hogy 2010-ben a szervezetek átlagosan a befogadó szervezet kiépítésében és a szervezeti innovációk bevezetésében nyújtottak magasabb teljesítményt a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásával kapcsolatban.

A munkahelyi esélyegyenlőségről és vállalati felelősségvállalásról készült

2010-es II. Országos benchmarkfelmérés keretében három index eredményét mutattuk be: az Esélyegyenlőségi és sokszínűségi, a Vállalati foglalkozási rehabilitációs, valamint a CSR-indexet. A kutatás zárásaként azt vizsgáltuk, hogy van-e szignifikáns korreláció a három index között, vagyis a szervezetek mennyire konzisztensen fejlesztik társadal-

mi teljesítményüknek ezt a három területét. A három index között szignifikáns pozitív kapcsolat található, azonban ezek eltérő erősségűek.

A kiadványért forduljon az mtd tanácsadó munkatársaikhoz a következő címen: info@mtktanacsado.hu.

Tardos Katalin / mtd Tanácsadói Könyvség

Zöld Iroda-képzés 2.0 és Zöld Iroda Verseny 2012

Egyik csúcspontjához érkezett a KÖVET Egyesület által koordinált hároméves Európai Zöld Iroda Projekt, az EGO. A korábban (a Lépések 49. számában) bemutatott partnerek feladata, hogy a projekt keretében közösen fejlesztett eszközöket kipróbálják és népszerűsítsék saját Zöld Iroda-menedzserképzésükön és Zöld Iroda Versenyükön.

Februárban hat ország tizenöt Zöld Iroda-szakértője utazott Budapestre, hogy felkészüljenek a program keretében megrendezésre kerülő Zöld Iroda-tréningekre és versenyre, valamint hogy összeállítsanak egy olyan oktatási csomagot, amelyet mind a hat országban használnak majd a programban részt vevő szervezetek. Magyarországot a KÖVET Egyesület képviselte három szakértőjével a négynapos oktatáson.

A tréning fókusztemája a változáson alapuló felnőttoktatás alapjainak és eszközeinek bemutatása volt, ahol a résztvevők közösen összeállított rövid szekciók keretében ültették át az elméleti tudást a gyakorlatba, majd ezek elemzésével közösen találtak meg a fejlesztési pontokat.

Az Európai Zöld Iroda Projekt keretében a következő tréninganyagok készülnek:

1. EGO (European Green Office) kézikönyv, amely négy fő témakör köré csoportosítja a Zöld Iroda kialakításának menetét:
 - menedzsmentszintű javaslatok (mit tehet egy iroda szervezeti szinten);
 - teljesítményszintű tippek (az iroda zöldítését szolgáló fejlesztési, megtakarítási lehetőségek);
 - mutatószámok (környezeti teljesítményértékelés és ökológiai lábnyom területenként);

- jó gyakorlatok (minden témakörben rövid esettanulmány segítségével buzdítjuk a témában kevésbé jártasakat az iroda zöldítésére).

2. Európában elsőként a projekt keretében készül egy egyedülálló Irodai Ökológiai Lábnyom Kalkulátor, amelynek segítségével az irodák mérni tudják környezeti terhelésüket, majd könnyen és egyszerűen állíthatnak fel különböző trendeket, amelyek mentén irodájuk halad. Az eredmények értékelésével megtalálhatják a fejlesztendő területeket, és nyomon követhetik irodájuk környezeti teljesítményét. A kalkulátor nemcsak számol, de különböző javaslatokat és tippeket is ad az egyes területek környezeti terhelésének csökkentésére.

3. Készül egy Zöld Iroda Távoktató Program, amelynek segítségével azok az irodai munkatársak is interaktív módszerrel fejleszthetik környezettudatosságukat, akik nem vettek részt Zöld Iroda-képzésen. A program önmagában nem helyettesíti a kétnapos tréning tudásanyagát, mégis nagy segítség lehet a munkatársak bevonása, szemléletformálása során.

A hároméves projekt a félidejéhez ért, a termékek közel állnak a publikáláshoz. Már néhányan, akik a Zöld Iroda-menedzserképzésen részt vettek, tesztelhetők a tréning tananyagát és az Ökológiai Lábnyom Kalkulátort. Egyikük véleménye így foglalja össze a képzésen szerzett tudás hasznosságát:

„Köszönöm, hogy itt lehettem, nagyon sokat tanultam – elsősorban az egész folyamat struktúrájával kapcsolatban. Más projektek-nél is hasznosítani fogom ezt a fajta gondolatmenetet, hiszen fontos a jó tervezés, a célok meghatározása, a mérés és a nyomon követés. Emellett pedig a kommunikáció is lényeges eleme a programnak.”

Az Európai Zöld Iroda Projekt keretében ki-fejlesztett eszközök nagy segítséget és támaszt nyújtanak mindazok számára, akik irodájukat környezet- és emberbarát szempontok szerint kívánják fejleszteni, és eredményeiket számszerűen is szeretnék kimutatni.

Povodör Artúr / KÖVET

A KÖVET Egyesület 2012-ben hatodik alkalommal hirdeti meg a Zöld Iroda Versenyt, amelyen részt vehetnek kezdők és az irodai környezetvédelem területén jártasak is. Idén először a hazai díjazottak továbbjuthatnak az európai versenyre, ahol hat ország Zöld Irodái mérik össze teljesítményüket.

Costa Rica, a világ egyik legboldogabb országa

A HBLF Női Vezetők Fórumának tanulmányútjára készülődve hamar rájöttem, hogy valaki vagy járt már Costa Ricában, vagy nagyon szeretne eljutni oda. De mitől ennyire vonzó ez a közép-amerikai, fél magyarországnyi állam?

A gazdag part. A fejlett világ számára oly értékes ásványi kincseket, ritka fémeket, de még kőolajat sem találni ebben az igen változatos földrajzú országban. Mégis miért nevezte el annak idején Kolumbusz gazdag partnak? Csodálatos élővilágát, a növény- és állatvilág hihetetlen gazdagságát látva rögtön megkapjuk a választ. Nem véletlen, hogy a világ első canoppályáját is Costa Ricán építették, amely a nálunk játszóterekről ismert Tarzan-csúszdához hasonlítható a legjobban. A síjakkal, karabinerekkel alaposan felszerelt turista végtelennek tűnő drótkötelen lógva suhan a dzsungel fölött, madártávlattól csodálva az esőerdő határtalan szépségét. Ez nemcsak izgalmas módja a felfedezésnek, de egyben környezetkímélő is.

Időjárás-előrejelzés. Costa Rica területén bármelyik nap bármilyen időjárás várható, és ez nem vicc. Az igen változatos földrajzi térszervezetnek, nagy szintkülönbségnek és a két óceán közelségének köszönhetően havazás kivételével gyakorlatilag bármi előfordulhat, például a száraz időszakban dézsából ömlő eső. Így nem is nagyon törődnek a helyiek az előrejelzéssel, amely mindennap azonos.

Megújuló energia 95%-ban? A sokszínűség egyik előnyös oldala a már korábban is említett környezeti gazdagság. Ez párosul azzal, hogy a környezetvédelem Costa Rica stratégiájában központi szerepet kapott. Ennek egyik igen látványos eredménye, hogy az ország energiaigényének 95 százalékát megújuló forrásokból fedezik, amire bizony joggal büszkéek. Az elektromos energiát például vízerőművek segítségével állítják elő.

Oktatás és egészségügy hadsereg helyett. Szinte hihetetlen, hogy Costa Ricának 1948 óta nincs hadserege. 64 éve, mindössze két napig tartó polgárháború után döntöttek úgy, hogy feloszlatták, ezzel is megelőzve egy diktátor esetleges hatalomra kerülését. Az így felszabaduló pénzügyi forrásokat pedig inkább két terület – az oktatás és az egészségügy – fejlesztésére fordítják. A szomszéd országokkal szerződést kötöttek a béke megőrzésére, és erre gondosan ügyelnek.

Egyre több nő a politikai életben. A nők esélyegyenlőségének biztosítása érdekében szigorú kvótarendszert vezettek be 1999-ben, eszerint a nőknek minimum 40%-

os részvételi arányt kell biztosítani a politikában és a vezetésben. Emellett kiemelt figyelmet fordítanak a nők képzésére is, hogy hasznosan tudjanak élni a jogaikkal. Igaz, nagy hátrányt kellett ledolgozniuk, hiszen a nőknek 1948 óta van szavazati joguk. Ám mára az 57 fős parlamentben 22 képviselő, sőt az ország történetében most először az államfő is nő, Laura Chinchilla Miranda személyében.

Nemzeti CSR-testület. Talán hihetetlen, de Costa Ricában külön nemzeti tanácsadó testület működik a társadalmi felelősségvállalás területén (National Advisory Council of Social Responsibility of Costa Rica).

A szervezet az üzleti, az állami és a civil szféra összefogásával igyekszik megerősíteni az ország CSR-tevékenységét. Az ENSZ fejlesztési szervezete mellett tagja több minisztérium, felsőoktatási intézmény és az országos iparkamara is. Működésének keretfeltételeit az ENSZ Global Compact kezdeményezésében megfogalmazottak és az ISO 26000 által rögzített alapelvek jelölik ki.

Fenntartható épületek. A főváros, San José ipari parkjában találtunk rá az ország egyik legnevezetesebb épületére, a Holcim-központra. Meglepő, hogy a korszerű, sok üvegfelülettel rendelkező épületben a trópu-

si klíma ellenére csak természetes eszközökkel gondoskodnak a kellemes belső hőmérsékletéről. Ezek az épület okos tájolása mellett hét különböző árnyékolási módot és a légmozgás megteremtését (a meleg és hideg levegő súlykülönbségén alapul) jelentik. Az épület fala több helyen közvetlen utat enged a beáramló levegőnek. Nincs benne bonyolult, áramot fogyasztó gépészet a levegő mozgatására. A déli oldalon továbbá egy szabadon álló árnyékoló fal is épült. Emellett az épület által közrezárt park gazdag növényvilága, a párásítás eredményezi a kellemes hőérzetet. A Bruno Stagno által vezetett építésziroda a természeti környezet, a társadalmi igények és a gazdaságosság harmóniáját szem előtt tartva teremtett figyelemre méltó épületegyüttest. Európai szemmel sokkolóan hatott az ebédidőben salsaparketté alakított nagy tárgyaló, ahol a cég első embere együtt táncolt, tornázott a beosztottaival.

Valóban boldogok a ticók? Ezek után talán már nem is meglepő ez a kérdés. A New Economics Foundation által 2006-ban létrehozott Happy Planet Index szerint Costa Rica, a ticók hazája a világ legboldogabb országa. A hagyományosan használt GDP és a HDI index megkérdőjelezésére létrehozott felmérés három mutatót vizsgál (ökológiai lábnyom, várható élettartam és az elismert boldogságtudat, az étellel való elégedettség). Azaz a Föld véges erőforrásait a jólét érdekében Costa Ricában használják fel a leghatékonyabban, és ezt ők valóban így is érzik! Nem véletlenül mondják/kívánják naponta számtalanszor: „PURA VIDA!” („Boldog élet” – a legjobb fordítás szerint.)

Márta Irén kommunikációs igazgató /
Holcim Hungária Zrt.

Közösségi tér a MagNet Bank székháza

A MagNet Magyar Közösségi Bank elkötelezett a fenntartható fejlődés, a CSR alapelvei és céljai iránt, ezért ezeket az alapelveket és értékeket már a saját alapműködése szintjén, valamint a termékek és szolgáltatások fejlesztésekor is átülteti a gyakorlatba. Mindemellett az Andrássy út 98. sz. alatti székházunkban számos civil kezdeményezést karolunk fel.

Ehhez mintául szolgál a bank 30%-os spanyol kisebbségi tulajdonosa, a Caja Navarra, amely fiókjait átalakította ún. „Cancha”-vá („közösségi tér”), ahol lehet internetezni vagy előadást hallgatni, a gyere-

kek játszhatnak, ezenkívül egyéb közösségi tevékenységek végzésére is van lehetőség.

A MagNet székházában „Cancha jelleggel” többek között kedvezményesen biztosítunk termet közösségi tevékenységek lebonyolításához, folyamatosan zajlanak különböző civil rendezvények a házban, és dolgozóink rendszeresen igénybe vehetik az ingyenes irodai masszázst. A 2012-es Közösségi Adományozási Program elindulása kapcsán pedig arra is akadt már példa, hogy rendhagyó koncertet rendeztünk a pénztárat Andrássy úti központi fiókjában.

Egészségfejlesztés a TÜV Rheinland InterCert Kft.-nél

A TÜV Rheinland-csoport magyarországi vállalata 2010-től kezdődően – az ügyvezetőváltás óta – több hangsúlyt fektet a társadalmi felelősségvállalásra. Karázi Zoltán ügyvezető igazgató számára a CSR és a fenntartható fejlődés elvei a menedzsmentstratégia alapkövei. Ennek megfelelően többek között környezetvédelmi intézkedéseket hozott, az egészségmegőrzést pedig egészségfejlesztéssé bővítette.

A munkatársak egészsége és testi-lelki jólléte minden munkáltató érdeke. A cégvezetés a magyarországi egészségügy helyzetét felismerve döntött úgy, hogy munkavállalóit az egészségüket védő szolgáltatásokkal látja el.

A hétről hétre történő üzemorvosi látogatáson kívül az éves szűrés spektruma az EKG-én, a vércukor-, vérnyomás- és koleszterinmérésen túl bőrgyógyászati, urológiai és prosztatavizsgálatokkal bővült. A számítógép előtt munkát végző kollégákra gondolva vezették be az ugyancsak ingyenes szemészeti vizsgálatot, amely két évente igénybe vehető szemüveg-hozzájárulással egészül ki. A minden évben sok kiesést okozó influenzajárvány megelőzésére térítésmentes influenzaoltást kínál dolgozóinak a TÜV Rheinland InterCert Kft.

Az orvosi vizsgálatok szükségességét és igényét jól mutatja a részvételi arány is, mely szerint az általános kivizsgáláson a munkatársak 50%-a, a bőrgyógyászati vizsgálatokon 25%-a és a szemészeti szűrésen 35%-a vett részt.

A betegségek megelőzéséhez természetesen a mozgás- és táplálkozáskultúra fejlesztése is hozzátartozik. A korábban már meglévő, a cég támogatását élvező nyári Balaton-kerülő kerékpártúra 2011-től őszi kenutúrával egészült ki.

Az alkalmi csapatépítő sporteseményeken túlmenően rendszeres testmozgásra is lehetőség van a cégnél. A 2010-ben indult és töretlen népszerűségnek örvendő tollaslabdázásnak 20 résztvevője van. A vállalat nemcsak a rendszeres terembérlet, de a csapat Köln-be való utazását is lehetővé tette 2011-ben, ahol a magyarok megnyerték a tollaslabdaversenyt. A CSR-felelős, Szabó Marianna kez-

deményezésére 2011 augusztusától egy gerincszűréssel indult a gerinctorna az érdeklődő munkatársak számára, amelyet heti két alkalommal gyógytornász tart az irodaházban a munkaidőt követően. Önkéntesen órát adó kolléganő jóvoltából ugyancsak heti két órában gyakorolhatják a hölgyek a latin táncok lépéseit. Az első félévet követően mindegyik kezdeményezés résztvevői panaszaik megszűnéséről, illetve csökkenéséről, ezzel egyidejűleg jobb fizikai kondíció kialakulásáról, az órákat jellemző jó hangulatról és szorosabb kollegiális viszonyról számoltak be.

Ezzel párhuzamosan biztosítja a cég a hónap első hétfőjén tartott gyümölcsnapot, melyen szezonális, lehetőség szerint hazai gyümölcsök kerülnek ki a recepcióra a kollégák számára.

Miután a CSR-t a vállalat munkatársai maguk is formálhatják, a kollégák kezdeményezéseit is megvalósítjuk. Informatikusaink ötlete alapján indult el a „workrave” program népszerűsítése is, mely egy pop-up segítségével hívja fel a monitor előtt hosszú ideig ülő munkát végző kollégák figyelmét arra, hogy szünetet tartsanak. A programban 10 különböző tornagyakorlat segít abban, hogy végtagjaikat, hátizmaikat néhány perc alatt átmozgassák.

Az egészségfejlesztő programok részeként a baleset-megelőzés és a biztonság is helyet kap, így idén minden osztály önkéntesen jelentkező tagja részt vehetett egy elsősegélynyújtó tanfolyamon.

Tekintve, hogy cégcsoportunk idén ünnepli fennállásának 140. évfordulóját, a Balaton-kerülő kerékpártúrán külföldi munkatársak is részt vesznek, akikkel együtt egy balatoni fenntarthatósági projekt támogatására is sor fog kerülni.

Az egészségfejlesztést célzó programokkal kapcsolatos bővebb tájékoztatás az alábbi elérhetőségen kapható:

Szabó Marianna Katalin CSR-felelős /
TÜV Rheinland InterCert Kft.
1132 Budapest, Váci út 48/A-B
+36 1 461 1110

100 éves az OBO

Anyacége fennállásának 100. évfordulóját ünnepelte 2011-ben az OBO Bettermann Hungary Kft. A cég a jubileumi születésnapot azzal tette emlékeztetéssé, hogy az ipari parkja melletti Bugyi nagyközség egyik új utcájában 100 gömbkőrist ültetett el. Az egynapos akció az OBO JÖVŐNK programjának keretein belül valósult meg, melynek egyik súlypontja a helyi közösség bevonása a vállalati környezetvédelmi projektekbe. Egy hónappal ezután egy csapat újra kivonult, hogy a Föld Napja alkalmából az erdőket és az út melletti területeket megtisztítsa az illegálisan lerakott hulladéktól. A tavaszi szemétszedést már másodjára rendezték meg, nemcsak a dolgozókat, hanem a helyi lakosságot is megmozgatva – a végeredmény pedig öt konténer hulladék lett.

Minden csepp számított!

Az idén első alkalommal hirdették meg a Greennovációs Nagydíjat, amelyre 23 pályamunka érkezett. A gyártó kategóriában az első díjat a vízfelhasználását 30 százalékkal csökkentő Dreher Sörgyárak Zrt. vihette haza a *Környezettudatos vízfelhasználás – minden csepp számít!* című pályázati anyagáért.

Reggelire egy csésze kávé pirítóssal, két korsó sör munka után... Nem nagy tételek, ellenben az előállításukhoz használt vízmenyiség igen jelentős: egy csésze kávéhoz 140, egy szelet kenyérhez 40, egy liter prémium sör előállításához 45 liter víz szükséges.

A sörgyár az elmúlt három évben 30 százalékkal csökkentette fajlagos vízfelhasználását. A 2010. január és 2011. november közötti időszakban 867 000 hl vizet takarított meg, ami közel 1600 ember* éves átlagos vízfelhasználásának felel meg. A pályázati anyagokat bíráló zsűri az eredményhez vezető intézkedések részletes bemutatását és egyúttal a Dreher Sörgyárak komplex fenntarthatósági stratégiáját I. helyezéssel ismerte el.

* A háztartások éves átlagfogyasztásából számított 150 liter/fő átlagos napi fogyasztással számolva. Forrás: Tiszta Vízért Alapítvány

BAT Hungary: környezetvédelmi akciók és tervek

A BAT Hungary – amelynek a 20 éve privatizált pécsi dohánygyarában éppen 100 évvel ezelőtt indult be a termelés – környezet-, egészség- és munkavédelmi (angol rövidítéssel: EHS) tevékenysége háttérben a globális vállalati EHS-jövőkép (1. ábra sötétzöld mező) és a jövőkép elérését támogató EHS-stratégia (világoszöld mező) áll.

Azért, hogy az EHS-teljesítmény és ezen keresztül részben a stratégia megvalósítása, valamint a jövőkép elérése nyomon követhető legyen, negyedévente kell átfogó jelentést készíteni. Ebben a villamosenergia-, gáz-, üzemanyag- és vízfogyasztás mellett többek között a hulladékokról és az üzleti utakról is adatokat kell szolgáltatni. Az energiafogyasztási adatokat a webalapú vállalati rendszer azonnal CO₂-emisszióvá számolja át, így negyedévente képet kapunk arról, hogyan állunk ezzel az üvegházhatású gázzal, és persze arról is, hogy az éves EHS-célok elérése hogyan halad. Ezek a negyedéves számok adják az alapot az összvállalati fenntarthatósági jelentéshez is.

A számok alapján az értékesítést végző csapat legjelentősebb környezeti hatása a gépjárműflotta üzemanyag-fogyasztásából származó szén-dioxid-emisszió (ez az értékesítés teljes emissziójának 74%-a). Ízelítőül néhány lépés, amellyel ezt a környezeti hatást kordában tarthatjuk:

- értékesítési útvonalak felülvizsgálata (kevesebb útvonal, kevesebb összkilométer, kevesebb abszolút fogyasztás),
- közlekedésbiztonsági verseny szervezése, ennek egyik értékelési szempontja az üzemanyag-fogyasztás (aki figyel a takarékos vezetésre, az valószínűleg a biztonságra is jobban ügyel),
- negyedévente érkező vizszajelzés a fogyasztásról

autókra lebontva az értékesítési csapat számára; ha egy autó fogyasztása egy elfogadott normánál nagyobb, akkor azt próbálják visszahozni a normál szintre,

- a vállalati intraneten van gazdaságos vezetéssel foglalkozó oldal, erre többször hivatkozunk a belső kommunikáció során,
- autóvezetési szimulátort is használunk a gazdaságos vezetési teljesítmény mérésére,
- előzetes és időszakos oktatásokon folyamatosan szerepel a gazdaságos vezetés témája.

Az ötletekből természetesen még nem fogytunk ki, íme néhány, ami megvalósításra vár:

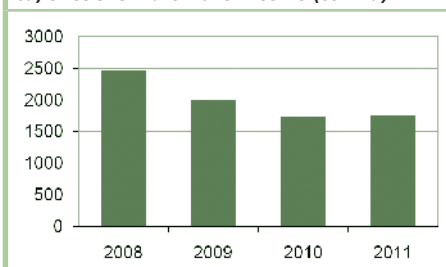
- az értékesítési területi vezetők az értékesítési képviselőkkel végzett napi „terepmunka” során jobban fognak figyelni a gazdaságos vezetésre,
- a meglévő szén-dioxid-emissziós adatok felhasználásával újabb fenntarthatósági mutató(k) meghatározása, majd felhasználása a belső kommunikációban a gazdaságos vezetés fontosságának hangsúlyozására,
- a jelenleginél gyakrabban „bombázzuk” a dolgozókat gazdaságos autóvezetési tippekkel,
- az üzemanyag-fogyasztás figyelésének kiterjesztése a céges autót használó irodai dolgozókra.

2009-ben a Zöld Iroda Versenyen már nyert egy legjobb munkahelyi környezetért járó különdíjat, idén egy hosszú távú Zöld Iroda Programot indítunk el e terület fejlesztése érdekében is. E projekt első fázisának középpontjában a budaörsi iroda áll.

A BAT Hungary – vállalati szinten – hosszú távú környezeti célokkal is rendelkezik, így például a 2000. évi CO₂-kibocsátást 2030-ig 50%-kal, 2050-ig pedig 80%-kal tervezi csökkenteni. A célokhoz vezető hosszú utat már megkezdjük, és az eredmények azt mutatják, hogy jó irányban haladunk. Hátra azonban nem dőlhetünk, sok tennivalónk van még.

Kovács Tamás EHS-vezető / BAT Hungary

2. ábra: BAT Hungary értékesítési autóflotta, éves szén-dioxid-emisszió (tonna)

Százéves hazai múlt – nemzetközi siker

A BAT Pécsi Dohánygyár Kft. hazánk vezető dohányipari szereplője, Magyarország legnagyobb dohányipari befektetője. A pécsi dohánygyár idén ünnepli működésének 100. évfordulóját, a BAT vállalatcsoport pedig 20 évvel ezelőtt jelent meg a magyar piacon. Ez idő alatt a pécsi gyár egy nyugat-európai szinten erősen versenyképes gyárrá fejlődött, ma már több mint 30 piacra termel, és 65%-os exportot realizál.

A vállalat jelentősen hozzájárul a hazai gazdaság, foglalkoztatottság és mezőgazdaság erősítéséhez, hiszen a közel 900 vállalati alkalmazott mellett – a Magyarországon megtermelt dohány több mint 40%-át megvásárolva – közvetetten további mintegy 10 000 család megélhetéséhez járul hozzá.

1. ábra

Új és módosított jogszabályok

2012. február – április

Erdőgazdálkodás

41/2012. (IV. 27.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól

E rendelet alapján vissza nem térítendő kompenzációs támogatás vehető igénybe a Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőterület területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából. A rendelet rögzíti a támogatás mértékét és igénybevételének feltételeit.

Élelmiszer

22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról

A NÉBIH-et a Kormány növénytermesztési hatóságként; talajvédelmi hatóságként; élelmiszerlánc-felügyeleti szervként; tenyésztési hatóságként; erdészeti hatóságként; vadászati hatóságként; halászati hatóságként; borászati hatóságként; mezőgazdasági igazgatási szervként; valamint pálinka-ellenőrző hatóságként jelöli ki.

40/2012. (IV. 27.) VM rendelet az élelmiszerlánc-felügyeleti díj bevallásának és megfizetésének szabályairól

Az élelmiszerlánc-felügyeleti díjat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal honlapján található nyomtatványokon teljesített bevallás alapján kell a Hivatal részére megfizetni.

Vidékfejlesztés

30/2012. (III. 24.) VM rendelet a LEADER Helyi Akciócsoportok feladatellátásához az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtandó vidékfejlesztési támogatás részletes feltételeiről

Támogatás vehető igénybe Helyi Vidékfejlesztési Stratégia készítésére és megvalósítására, továbbá a Helyi Akciócsoportok működésével kapcsolatos további költségekre, melyek körét, valamint a támogatás mértékét és igénybevételének módját a rendelet részletesen szabályozza.

Vízvédelem

26/2012. (III. 24.) VM rendelet a 2012. évi lakossági víz- és csatornaszolgáltatás-támogatás igénylésének és elbírálásának részle-

tes feltételeiről, valamint az egészséges ivóvízzel való ellátás ideiglenes módozatainak ellentételezéséről

A lakossági víz- és csatornaszolgáltatás ráfordításainak csökkentését szolgáló támogatás igénylésére települési önkormányzatok pályázhatnak, amennyiben a szennyvízcsatorna-hálózattal ellátott területen az ingatlanok legalább 60%-ának bekötése megvalósult. A rendelet szabályozza a pályázat benyújtásának és elbírálásának feltételeit. Támogatást igényelhetnek azok az önkormányzatok is, amelyeket a fővárosi, illetve megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szerve vagy kistérségi népegészségügyi, illetve fővárosi kerületi intézete határozatban kötelezett arra, hogy a településen vagy településrészen az érintett fogyasztók részére az egészséges ivóvizet biztosítsák.

Módosított jogszabályok

Módosító rendelkezés	Módosított rendelkezés
2012. évi XVIII. törvény	2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről
37/2012. (III. 9.) Korm. rendelet	Az atomenergiával kapcsolatos egyes kormányrendeletek
48/2012. (III. 28.) Korm. rendelet	64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet a települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól
74/2012. (IV. 13.) Korm. rendelet	A katasztrófavédelmet érintő egyes kormányrendeletek
80/2012. (IV. 18.) Korm. rendelet	314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról
11/2012. (II. 21.) VM rendelet	7/1990. (IV. 23.) KVM rendelet az egyes természeti területek védetté, valamint helyi jelentőségű természetvédelmi területek országos jelentőségűvé nyilvánításáról, továbbá természetvédelmi területek határának módosításáról
36/2012. (IV. 13.) VM rendelet	13/1998. (V. 6.) KTM rendelet a barlangok nyilvántartásáról, a barlangok látogatásának és kutatásának egyes feltételeiről, valamint a barlangok kiépítéséről 7/2003. (V. 16.) KvVM–GKM együttes rendelet az egyes levegőszennyező anyagok összkibocsátási határértékeiről

Útjára indult az MNB–KÖVET filmklub

A Magyar Nemzeti Bank és a KÖVET Egyesület közös filmklubot szervezett 2012. március 22-én, amelynek keretében a *Vad Magyarország – A vizek birodalma* című természetfilmet nézhették meg a résztvevők. A víz világnapján rendezett filmklubon a Nemzeti Bank alkalmazottai és más KÖVET-tagvállalatok képviselői vettek részt.

A nézők számos érdekesség mellett a filmből azt is megtudhatták, hogy Magyarországon él Közép-Európa legnagyobb partifecske-kolóniája, a vidrák, darvak száma is jelentős, valamint hogy a balinok a lazacokhoz hasonlóan a zúgókon felugrálva jutnak el ivóhelyükre a Zala folyón. A vetítés után Gortva Attila, a film víz alatti felvételeinek

operatőre mesélt a természetfilm-készítés kulisszatitkairól. A hallgatóság beleképzelhette magát az operatőr helyzetébe, hogy milyen érzés lehet 3 °C-os vízben órákat ki-bírni mozdulatlanul a jég alatt, és másfél méteres harcakkal pár centiméteres távolságból dolgozni. Megtudhatták, hogy a harcuk miatt elvesztett lék helyett hogyan lehet a jég alól egy tör segítségével kijutni, vagy éppen napokon keresztül csendben várni egy álcasátorban az áhított állatok megjelenésére. A Gemencen véletlenül lenycevégre kapott „szarvasok táncának” felbecsülhetetlen értékű felvétele is részét képezi a film által biztosított egyedi élménynek.

Egy résztvevő tollából: „Ez a film egészen más volt, mint amiket a televízióban láthattunk. Azokban inkább a látványos, szenzációs dolgokat emelik ki, amikor az állatok egymást üldözik... Tulajdonképpen miért kell nekünk távoli országok vadállatait nézni, amikor hazánkban is olyan sok csoda van?! Annyi borzalom, erőszak zúdul ránk a médiából, ez a film azonban számomra a nyugalmat, a szépséget sugározta.”

Az esemény a két szervezet közös filmkluborozatának elindítását jelentette. A filmkluboknak a későbbiekben is az MNB József Attila Konferenciaközpontja ad otthont, a következő vetítésre a nyár folyamán kerül sor.

Lontayné Gulyás Mónika / KÖVET

Környezeti innovációk a hazai feldolgozóiparban – egy felmérés eredményei

Az innováció mint versenyképességi tényező a közelmúltban mindinkább a tudomány és a politikai döntéshozók figyelmének középpontjába került. Ennek megfelelően az EU-ban és Magyarországon is rendszeresen készülnek részletes felmérések a vállalati szféra innovációs tevékenységéről, amelyekben újabban már megjelenik az innováció környezeti dimenziója is. Olyan felmérés azonban, mely kimondottan a környezeti innovációt állította volna vizsgálódásainak középpontjába, és mélyrehatóan vizsgálta volna a környezeti innováció különböző típusait, még nem készült Magyarországon.

Ezt a hiányt igyekszik pótolni a TTMK által a közelmúltban készített kutatás,* melyben közel 300 hazai cég környezeti innovációs tevékenységét vizsgáltuk az elektronika, az élelmiszeripar, a gépípar, a járműipar és a vegyipar területéről. A felmérés a vállalatok által az elmúlt három évben bevezetett környezetbarát technológiák és termékek jellemzőit, mozgatórugóit tárta fel.

A környezeti innovációk előfordulása, típusai

A megkérdezett vállalatok összesen 283 konkrét környezeti innovációról számoltak be az elmúlt három évből (minden vállalatnál három környezeti innováció bemutatását kértük). Ez vállalatoként átlagosan 0,95 innovációt jelent, amellyel, hogy a cégek 37%-ánál egyáltalán nem történt ilyen irányú fejlesztés a vizsgált időszakban. (Környezeti innováción értettünk minden olyan újítást, mely a vállalat környezeti hatásainak csökkenését eredményezi, függetlenül attól, hogy ez volt-e a bevezetés célja.) Amint azt az 1. ábra mutatja, többségben voltak a folyamatinnovációk,

ezen belül is a megelőző típusú újítások. Az innovációk nagy része csak az adott vállalat számára újítás; több mint felük már széles körben elterjedt, a teljesen új megoldások aránya 20% körüli. A csővégi újítások legtöbbször kipróbált technológiák bevezetését jelentik, míg a termékekénél csaknem felerészben új, saját fejlesztésű megoldásokat alkalmaznak a vállalatok. A megelőző újítások között nagy többségben vannak az adaptált innovációk, de ezen belül több a kevésbé elterjedt újítás, mint a csővégi innovációk között.

A kezelt környezeti problémákat illetően kiderült, hogy a csővégi innovációk között a levegő-, illetve a vízszennyezés csökkentésével kapcsolatos intézkedések találhatók a legnagyobb arányban, ezt követik a hulladékokkal kapcsolatos intézkedések (2. ábra). A megelőző intézkedések között az energiahatékonyság javítását szolgáló újítások a leggyakoribbak, illetve sok az olyan, általános technológiakeresés, amely több tekintetben is (energia, nyersanyagok, szennyezés) eredményez kisebb-nagyobb hatékonyságjavulást (3. ábra).

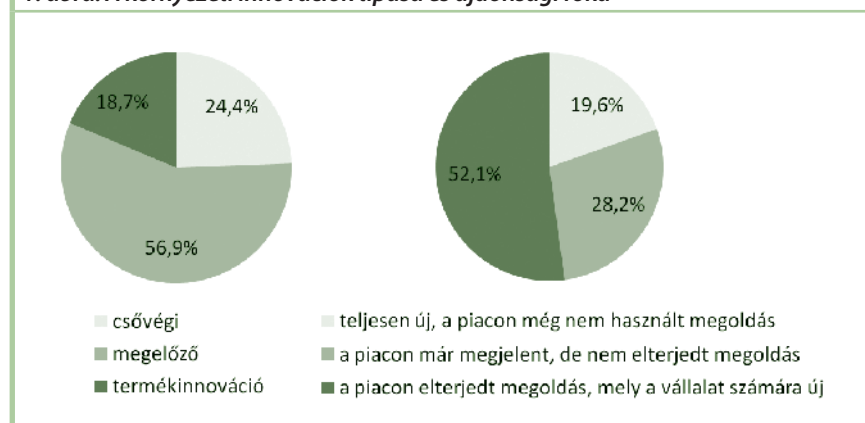
A 10 fő alatti mikrovállalkozások felénél nem volt környezeti innováció az elmúlt 3 évben – ez az arány a méret növekedésével párhuzamosan csökken, a nagyvállalatoknál már csak 5%. Az innovációk típusát illetően ugyanakkor éppen a 10 fő alatti és a 250 fő fölötti vállalatok között figyelhető meg hasonlóság a kis- és közepes vállalatokkal szemben – a két szélső méretkategóriában magasabb a termékinnovációk és a teljesen új megoldások aránya a környezeti innovációk között. Mind az innovációk gyakoriságát, mind újdonsági

fokát tekintve (környezeti értelemben) leginkább innovatívnak az elektronikai ipar, legkevésbé innovatívnak pedig az élelmiszeripar mutatkozott (a teljesen új megoldások aránya 41, illetve 9%). Emellett szembe-tűnő a termékinnovációk átlagosnál magasabb aránya az elektronikai iparban (42%), a megelőző újításoké a járműiparban (78%), valamint a csővégi innovációk fontos szerepe a vegyiparban (37%).

A környezeti innovációk ösztönzői és akadályai

A környezeti innovációk motivációit a 4. ábra mutatja (egy újítás kapcsán több motiváció említésére is volt lehetőség). Látható, hogy a leggyakoribb indokként a költségcsökkentés szerepelt (az innovációk több mint felével kapcsolatban említették), ezt – nagy szünet után – a környezetvédelmi megfontolások, a piacszerzés, illetve a vevők igényeinek való megfelelés, valamint a hatósági szabályozás követi, végül az alkalmazottak egészségének védelme (valamint

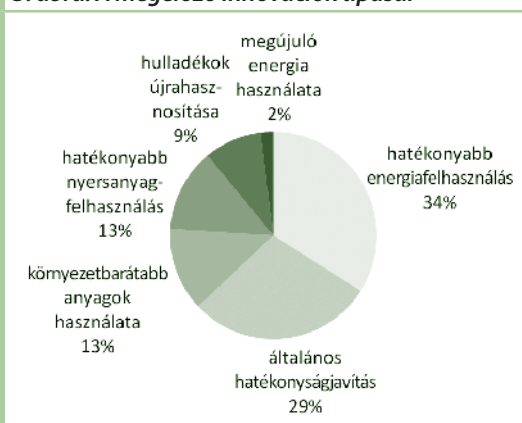
1. ábra: A környezeti innovációk típusa és újdonsági foka

2. ábra: A csővégi innovációk típusai

3. ábra: A megelőző innovációk típusai

számos, egy-egy esetben előforduló indok, amelyek az „egyéb” kategóriába kerültek). Meg kell ugyanakkor jegyezni, hogy – noha a motivációk közötti fontossági sorrend felállítására nem kértük a válaszadókat – a környezetvédelem csak az említések egyneként szerepelt egyedüli indokként (többnyire a költségcsökkentéssel párban jelent meg), az alkalmazottak egészsége csak az említések 6,5%-ánál – míg a költségcsökkentés, a piaci szempontok és a hatósági szabályozás az esetek több mint felében.

Válaszadóinkat arról is megkérdeztük, hogy mire lenne szükség a vállalat környezeti innovációs tevékenységének fokozásához. Látható (5. ábra), hogy a legtöbben az anyagi feltételek javulását nevezték meg feltételként – vagy általánosságban („több pénzre lenne szükség”, „hogy jobban menjen a vál-

latnak”, stb.), vagy a támogatási, pályázati lehetőségek bővülésére vonatkoztatva (itt a legtöbben természetesen vissza nem térítendő támogatásokat látnának szívesen). A pályázati rendszerekkel kapcsolatban többen nehezményezték a konstrukciók túlzottan szigorú feltételeit, nehéz hozzáférhetőségét a kisebb vállalatok számára. Noha kevesebben, de (főleg a nagyobb vállalatok közül) említették az állami szerepvállalás nem anyagi dimenzióját is, hangsúlyozva a szabályozás kiszámíthatóságának, a bürokratikus terhek csökkentésének fontosságát.

A vállalatok mintegy 15%-a saját állítása szerint azért nem foglalkozik környezetbarát technológiák bevezetésével, mivel „nem szennyezi a környezetet” (ez a válasz még az 50–250 fős méretkategóriában is 10% fölötti arányban szerepelt). A szöveges válaszok-

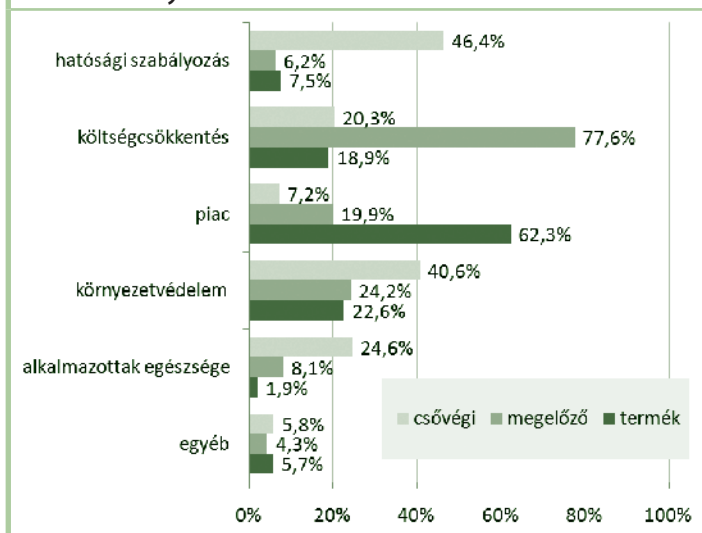
ból az is kiderül, hogy sokan a szennyezés hiányán a környezetvédelmi határértékek betartását értik, vagyis fel sem merül az ezen túlmenő javítás lehetősége. A vállalatok másik, valamivel kisebb csoportja hangsúlyozta, hogy folyamatosan törekszik környezeti teljesítménye javítására, az elérhető legjobb technológiák bevezetésére.

A megkérdezettek mintegy 10%-a leginkább hatósági nyomásra lenne hajlandó fokozni környezeti innovációs tevékenységét, és viszonylag kevesen voltak azok (7%), akik a piaci igények, a környezeti teljesítményevők általi elismerésének növekedésében látják elsősorban a továbblépés lehetőségét.

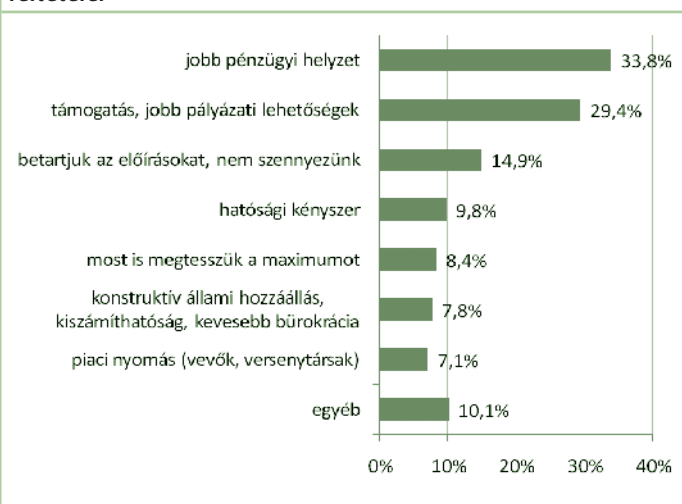
Széchy Anna / TTMK

*A kutatás a TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KMR-2010-0005 projekt támogatásával valósult meg.

4. ábra: A környezeti innovációk bevezetésének motivációi

5. ábra: A környezeti innovációs tevékenység fokozásának feltételei

Papírból papírt – díjmentes tavaszi papírlomtalanítási akció

Az Inest Nonprofit Kft. a tavaszi lomtalanítás szellemében felajánlja annak a lehetőséget, hogy segítségével irodák, irodaházak és intézmények megválhassanak az évek alatt felgyülemlett papírhalmazuktól, és ezáltal tegyék tágasabbá irodáikat, valamint növeljék környezettudatosságukat!

Az Inest, amely alapprogramjában az irodai papírhulladék rendszeres gyűjtését szorgalmazza ingyenes szelektív gyűjtők biztosításával, és azok díjmentes – akár biztonságos iratkezeléssel kiegészülő – szállítását is vállalja, most az évek során felgyülemlett iratok kiselejtezésére ösztönzi a cégeket. A feleslegessé vált irodai papírhulladék egyszeri (mennyiségtől független) díjmentes elszállítását igény szerint iratmegsemmisítési nyilatkozattal is biztosítja. Az elszállított papírhulladékból 100 százalékban újrahasz-

nosított alapanyagú környezetbarát háztartáshigiéniai papírműveket (például WC-papír, kéztörölő, papír zsebkendő) gyártását támogatják.

Az elmúlt évek során több mint 400, javarészt Pest megyében tevékenykedő partner cég csatlakozott a szelektív papírgyűjtési programhoz. Az Inest a Pest megyén kívüli cégek érdeklődését is szívesen veszi, és mindent megtesz azért, hogy megfelelő logisztikai megoldást találva, ők is részt vehessenek az újrapapír-programban. A rendszeresen papírt gyűjtő cégeknél, intézményeknél az elmúlt években több mint 2000 szelektív gyűjtőedényt helyeztek ki, de számos cég csak az irattári selejtezést kéri, és saját dobozaikban vagy nejlonszakokban adják át a feleslegessé vált iratokat megsemmisítésre, majd újrahasznosításra.

Az újrahasznosított irodai papírhulladékból előállított háztartáshigiéniai termékekhez nem kellett fát, erdőt kivágni, így az Inest az elmúlt évben közel húszezer fát mentett meg.

Az Inest folyamatosan növekvő, környezet iránt érzékeny partnereinek szeretne egyre szélesebb körű szolgáltatásokat kínálni. Jelenleg szolgáltatásait a szelektív papírgyűjtés, iratmegsemmisítés területén kínálja, de bízik benne, hogy a jövőben együttműködő partnerek bevonásával sikerül a szelektíven gyűjtött egyéb irodai hulladékok skáláját bővíteni, a hulladékok nagyobb skáláján is szolgáltatásokat nyújtani.

Weöres Márta környezetvédelmi tanácsadó / Inest Nonprofit Kft.
www.inest.hu,, papir@inest.hu

Milyen nagy lábon élünk valójában?

Az emberiséget már az ókori idők óta foglalkoztatja a kérdés, hogy vajon valójában mekkora terheket is ró társadalmunk a környezetre. Fenntartható-e ez a mértéktelen fogyasztás, vagy a következményei egyformán negatívan hatnak szegényre és gazdagra? Keszthely ökológiai lábnyoma megmutatja, hogy egy magyarországi város lakossága valójában mekkora igényekkel is rendelkezik.

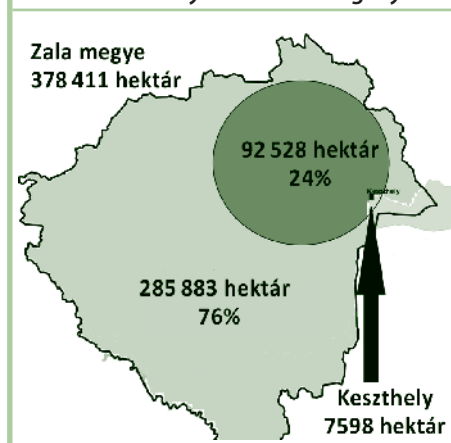
Az ökológiai lábnyom ma már egy egyre szélesebb körben ismert és elismert mutató. Lényege, hogy képes egy olyan elméleti földterület meghatározására, mely magában foglalja az ember egy év alatt felhasznált javainak az előállítására és keletkezett hulladékának a semlegesítésére szükséges területet. Ezen számítási módszer segítségével is történnek becslések a Föld eltartóképes-ségére, amelynek figyelembevétele elkerülhetetlen, ha szeretnénk egy élhető bolygót hagyni utódainkra és az őket követző generációkra. Ezzel együtt fontos érték az ökológiai kapacitás, amely kifejezi, hogy az adott terület valójában mekkora eltartóképes-séggel rendelkezik. A kapacitás és a lábnyom különbsége pedig megmutatja, hogy milyen mértékben használjuk ki az adott térséget. Ha az egyenleg pozitív, akkor biológiai tartalékokkal rendelkezik a vizsgált terület, ha negatív, akkor biológiai hiánnyal küszködik. Jelenleg a bolygó ökológiai lábnyoma az egész emberiségre kivetítve másfél Földnyi területet igényel. Ennek azonban egyenlőtlen a területi eloszlása. A nagyobb népsűrűségű és magasabb életszínvonalal bíró területek általában deficitesek, míg a kis népsűrűségű, elmaradott területeken, vagy ott, ahol egyáltalán nem élnek emberek, többlet van.

A cikk keretein belül egy magyarországi településnek, Keszthely városának valós területi igényeit hasonlítom össze Zala megye területével. Az itt található eredményeket diplomadolgozatomban számoltam ki, melynek címe: *Egy módszertan bemutatása az ökológiai lábnyom számítására*. A dolgot a Pannon Egyetem Georgikon karán, Keszthelyen írtam.

A város területe **7 598 hektár**, népsűrűsége **277 fő/km²**, lakossága pedig **21 100 fő**, ezzel szemben a megye összterülete **378 411 hektár**, átlagos népsűrűsége pedig **77 fő/km²** és teljes népessége **288 591 fő** a KSH.hu 2011-es adatai alapján. Már itt is megfigyelhető, hogy egy városban, jelen esetben Keszthelyen, mennyivel több ember él kis területen. A település ökológiai lábnyoma a számítások alapján **4,38 ha/fő**, míg biológiai kapacitása mindössze **0,59 ha/fő**.

Ezáltal kiszámolható, hogy a város lakosaként **3,79 hektár** deficitel rendelkezik. Ha a kapott lábnyom értékét beszorozzuk a Balaton-parti város népességével, akkor elméletileg **92 528 hektárra** volna szükség, hogy minden lakos számára biztosítani tudjuk az eddigi életkörülményeit. Ez az óriási érték már önmagában is megdöbbentő. Ez annyit tesz, hogy a város jelenlegi területének több mint 12-szeresét veszik igénybe a város lakói egy év alatt. Ez a megye területének 24%-a (1. ábra).

1. ábra: Keszthely valós területi igénye

A területi igény nagyfokú terhelést jelent a térség számára, hiszen ahogy a térképen is látható, a város lábnyoma több Zala megyei település területét lefedi, és ezek a városok és falvak is saját ökológiai igényekkel rendelkeznek, amely lakosaik fogyasztása révén keletkezik. Ez a William Catton angol szociológus által megalkotott „túllövés” fogalmának igen szemléletes példája, hogy egy adott terület csak egy bizonyos ideig képes nagyobb produktumot előállítani valós teljesítőképességénél, de ezáltal teljesen tönkremegy, és sokkal hamarabb merül ki. A „túllövés” tulajdonképpen azt jelenti, hogy a Föld által egy év alatt biztosított biológiai kapacitást mennyi idő alatt használjuk el. Ezt követően csökken az adott térség biológiai kapacitása, és teljesen degradálódik mind mezőgazdasági, mind élhetőségi szempontból. Így belátható, hogy ez csak egy ideiglenes állapot. Ezen lepusztult területekre jó példa az Afrikában ta-

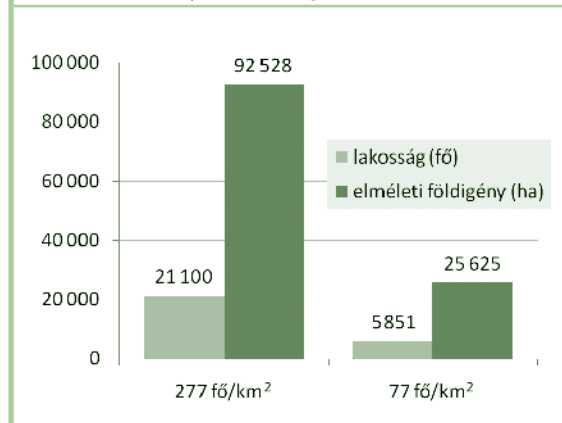
lálható Száhil-öv, mely az 1960–70-es években vált terméketlen sivataggá a túllegetés, a globális klímaváltozás és a nem megfelelő földhasználat következtében. Természetesen itt nem várhatunk ilyen drasztikus változásokat, de hosszú távon ezek a területek is nagymértékben veszítenek jelenlegi teljesítményükből. Egy város igényeit azonban nemcsak a helyben megtermelhető fogyasztási cikkek teszik ki, hanem az import és persze az export is jelen van. Ennek köszönhető, hogy elégtelen mennyiségű termőterülettel rendelkezve is képes a település ellátni étellemmel az ott élőket. Szemléletes példája ez annak a tipikus társadalmi berendezkedésnek, melyet a hétköznapiakban nyugati típusú fogyasztói társadalomnak nevezünk. Azon országok, amelyek ilyen társadalmi struktúrával rendelkeznek, rendszerint külföldről szerzik be a hiányzó termékeket, melyeket az adott országban, jelen esetben – kisebb léptékben – egy városban nem képesek előállítani. Ezzel szemben az ökológiai kapacitás sem nem importálható, sem nem exportálható, a jelenleg is csökkenő mennyiséggel kell gazdálkodnunk nekünk és utódainknak is. A technológiai fejlődés, a környezet és természet fokozott védelme, valamint alternatív, megújuló energiák felhasználásának előtérbe kerülése ezért is fontos kérdés a világ számára az utóbbi időben. Kezdünk ráébredni arra, hogy csak ez az egy bolygónk van, nincs tartalékban másik lakható égitest, ahova költözhetnénk, ha tönkretesszük a Földet.

A másik nagy probléma a korábban említett egyenlőtlen eloszlás a népesség lakóhelyét tekintve. Egy-egy ilyen népesedési gócpont népsűrűségének csökkenése is javítana a térség helyzetén. Ha megvizsgáljuk Keszthely népsűrűségét, és kivetítenénk ezt az egész megyére, akkor több mint **1 048 198 fő** tenne ki a kapott eredmény. Ha ennyi emberre alkalmazzuk a város lábnyomát, akkor több mint **4 591 109 hektárra** lenne szükség ahhoz, hogy mindenki számára biztosítani tudjuk a jelenlegi életszínvonalat. Ez Magyarország területének majdnem a felét jelenti. Ha a megye átlagos népsűrűségét vesszük alapul, és ezt osztjuk el a város területével, akkor az egy főre jutó biológiai kapacitás fe-

jenként **0,98 hektár** lenne. Keszthely lakossága ezek alapján **5851 lakost** jelentene. Ha ezzel a lakosságszámmal szorozzuk be a város jelenlegi lábnyomméretét, akkor „mindössze” **25 625 hektár** földterület kellene ahhoz, hogy a városnak egy évre szükséges javakat megtermeljük, és az ez idő alatt keletkező hulladékokat semlegesítsük (2. ábra).

Ebből is jól látható, hogy egyenlőbb népesséeloszlás esetén mennyivel kedvezőbb értékeket kapunk mind a biológiai kapacitás, mind az elméleti földigény esetén. Más tényezők is kedvező irányba tudnák mozdítani a térség helyzetét. Ilyen például a jelenleg fosszilis energiahordozók segítségével termelt elektromos áram kiváltása megújuló energiaforrások segítségével. Magyarország és a régió adottságait is figyelembe véve, két kedvező és gazdaságos alternatíva is rendelkezésünkre áll. Az egyik a napenergia, mivel a térség több mint 2000 napsütéses órával rendelkezik évente, így jó megoldásnak ígérkezik, amely kiaknázásra vár. Hasonló a helyzet a geotermikus energiával, amely a Kárpát-medence világátlagnál kedvezőbb geotermikus gradienseknek köszönhető. Mindkét energiatípus jó hatásokkal és sokkal kisebb környezeti terheléssel képes lenne ki-

2. ábra: Keszthely a népesség tükrében

váltani a jelenleg használt energiaforrásokat. Önmagában azonban kevés, hogy megújuló energiaforrásokkal helyettesítjük a fosszilis energiahordozókat, emellett igen fontos lenne, ha mindenki jobban odafigyelne saját fogyasztásának a mérséklésére.

Ezen egyszerű megállapítások is rámutatnak arra, hogy alapvetően fogyasztói kultúránk következtében ilyen nagy az ökolábnyomunk, és ha visszafogjuk mértékeltelen, sokszor felesleges és pazarló életvitelünket, akkor már azzal is sokat teszünk környezetünk terhelésének csökkentéséért. Sajnos a nyugati típusú fogyasztói társadalmak

egyelőre néhány egyéni kezdeményezéstől eltekintve képtelenek ettől a káros viselkedési formától szabadulni, illetve közrejátsszik ebben az is, hogy az emberek nincsenek tisztában azzal, hogy életvitelük milyen következményekkel jár a Föld számára.

Összességében elmondható, hogy az ökológiai lábnyom és a biológiai kapacitás nemcsak a környezet állapotára mutat rá, hanem megfelelő ismeretekkel együtt a gazdasági, társadalmi helyzet megítélésére is alkalmas, ezzel mutatva meg a módszertan használatának, hogy egy adott térség – méretétől függetlenül – mekkora környezeti terhelésnek van kitéve az emberiségnek köszönhetően. Annak függvényében, hogy egy-egy régióban ökológiai többlet vagy hiány mutatható ki, a kapott értékek segítenek eldönteni, hogy a terület esetlegesen erősen túlhasznált, egyensúlyi állapotban van, vagy még rengeteg tartalékkal rendelkezik. Az adatok birtokában pedig sokkal jobban átgondolt és a környezetre kedvezőbb mértékben figyelő területhasználatot lehetne kialakítani, ezzel élhetőbbé téve szülőbolygónkat, a Földet.

Walter Dániel / Pannon Egyetem
walterdaniel@freemail.hu

A KPMG „Az év fenntartható vállalata”

A KPMG nyerte el „Az év fenntartható vállalata” címet az International Accounting Bulletin – a könyvvizsgáló iparág elismert szaklapja – díjazásán, amelyen széles körű fenntarthatósági kritériumok alapján értékelték több mint 100 pályázó teljesítményét.

„A KPMG tagvállalatai világszerte komoly változást értek el vállalati felelősségvállalási kezdeményezéseikkel. Az is példamutató, hogy ők szervezték a fenntarthatósági csúcstalálkozót, ami még inkább bizonyítja a KPMG fenntarthatósági szolgáltatások területén szerzett hírnevét” – indokolta a döntést Avind Hickman, az International Accounting Bulletin szerkesztője.

A zsűri indoklása szerint többek között azért díjazták a KPMG-t, mert a Global Green kezdeményezése keretében 2007 óta 29 százalékkal csökkentette szén-dioxid-kibocsátását világszerte, és globális szinten ez az egyetlen szakmai szolgáltatószervezet, amely részt vesz a Carbon Disclosure Project nevű nemzetközi programban. Kiemelték azt is, hogy a vállalat szervezte február közepén New Yorkban a nagy horderejű fenntarthatóság-

gi csúcstalálkozót, együttműködve az ENSZ-szel és az Üzleti Tanács a Fenntartható Fejlődésért szervezettel.

Szabó István, a magyarországi KPMG CR-menedzsere a díjat kommentálva elmondta: „Budapesti irodánk működésében is szeretnénk 20 százalékkal csökkenteni fajlagos szénlábnyomunkat. Környezeti terhelésünket irodaépületünk energiahatékonyságának javításával és infokommunikációs eszközeink fejlesztésével mérsékeljük. Emellett visszafoghatjuk a papírfelhasználásunkat vagy munkatársaink utazásait, és keressük az újrahasznosítási lehetőségeket is, például az elektronikai hulladékok terén. Az ilyen jellegű intézkedéseink hatását rendszeresen monitorozzuk, mérjük. 2011-ben 4 százalékos abszolút értékű szén-dioxid-megtakarítást értünk el a budapesti irodában. Ez csaknem 5 millió forint értékű megtakarítást jelent csupán azért, hogy racionalizáltuk működésünket az épületben. Társaságunk 2014-ben új irodaépületbe költözik, amely BREEAM Very Good minősítésű lesz, azaz a jövőben még magasabb szinten kívánunk megfelelni a fenntarthatóság kritériumainak. Nemcsak magának az épületnek a

fenntartható kivitelezése és üzemeltetése volt fontos számunkra, hanem az is, hogy közösségi közlekedéssel könnyen megközelíthető legyen, ezáltal is kevésbé terheljük a környezetünket.”

A KPMG budapesti irodája a környezetvédelmi feladatok megoldása mellett a civil szervezetek támogatására, a munkatársak egészségének védelmére, a sokszínűség propagálására is nagy hangsúlyt fektet, ezt bizonyítja a vállalat tavaly elfogadott, négy pillérre (munkatársak, közösségek, környezet és üzleti partnerek) épülő, 5 évre szóló CR-stratégiája is. „Véleményem szerint a 21. században azoknak a cégeknek, amelyek hosszú távon szeretnének fenntarthatók maradni, nemcsak pénzügyileg kell sikeresnek lenniük, hanem a nem pénzügyi hatásukat is maximalizálniuk kell. Ezt a felfogást próbáltuk érvényesíteni stratégiánkban is – tette hozzá Szabó István. – Bízunk abban, hogy a vállalati felelősségvállalással kapcsolatos szemléletünk munkatársaink által minél szélesebb érintetti körhöz (család, barátok, ügyfelek) jut el, és ezáltal még nagyobb hatást tudunk elérni szűkebb és tágabb környezetünkben.”

Szeretné megismerni más szervezetek munka-magánélet összhangját megteremtő HR-gyakorlatát?

Az esélyegyenlőségi, sokszínűségi képzéseiről, rendezvényeiről, tanácsadási tevékenységéről ismert mtd Tanácsadói Közösség 2012 áprilisa és szeptembere között

„Munkahelyi esélyegyenlőség – Vállalati felelősségvállalás”

Fókuszban: A családbarát intézkedések vállalati gyakorlata

címmel online benchmarkkutatót végez.

A 60 munkaadóknak és 20 munkavállalóknak szánt kérdéskérdőív kutatás fő célja a felelős vállalati működést, sokszínűségi és családbarát politikát megvalósító hazai jó gyakorlatok feltérképezése, illetve az általános helyzetkép kialakítása a témában.

A kutatás fókuszpontjai:

1. A foglalkoztatottak sokszínűsége
2. Az esélyegyenlőség/sokszínűség intézményesültsége
3. A humán erőforrás-menedzsment szerepe az esélyegyenlőség megteremtésében
4. Esélyegyenlőséget javító intézkedések és juttatások
5. A munka és magánélet egyensúlyát megteremtő családbarát intézkedések
6. Az esélytudatos működés szervezeti, gazdasági haszna

A kutatás eredményeit 2013 májusában nagyszabású konferencia (www.eselykonferencia.hu) keretében kívánják nyilvánosságra hozni, ezzel is hozzájárulva a hazai jó gyakorlatok népszerűsítéséhez, a HR-kultúra folyamatos fejlődéséhez, korszerűsödéséhez. A kutatási adatok alapján legjobb gyakorlatokat felmutató, a munkahelyi esélyegyenlőség terén élen járó vállalatok, intézmények a **III. Esélykonferencia** keretében a **Sokszínű Szervezet TOP 10** elismerésben részesülnek.

A kitöltők díjmentesen jutnak hozzá a kutatás összefoglaló tanulmányához, továbbá értékes szolgáltatásokhoz és további kedvezményekhez!

További információ: www.mtdtanacsado.hu

Impresszum

A **Lépések a fenntarthatóság felé** c. szaklap negyedévente jelenik meg a KÖVET és a TTMK szerkesztésében. A cikkek a szerkesztőség jóváhagyásával és a forrás megjelölésével szabadon közölhetők. Várjuk észrevételeiket, közleményeiket a KÖVET címére.

A **KÖVET Egyesület** a környezettudatos és társadalmilag felelős szervezeti működést segítő nonprofit, független szervezet, amely az INEM, a CSR Europe és a Global Footprint Network nemzetközi hálózatának tagja. H-1068 Budapest, Dózsa György út 86/B | +36 1 473 2290 | info@kovet.hu | www.kovet.hu

A **TTMK** (Tisztább Termelés Magyarországi Központja) a UNIDO/UNEP által kezdeményezett tisztább termelési központok nemzetközi hálózatának a tagja, amelynek célja a megelőző környezetvédelem magyarországi elterjesztése. H-1093 Budapest, Fővám tér 8. | +36 1 482 5251 | ttmk@uni-corvinus.hu | <http://hcpc.uni-corvinus.hu>

Felelős szerkesztő: Bíró Imola (KÖVET)

Szerkesztő: Széchy Anna (TTMK)

Tördelő: Tóth-Baltási Péter (KÖVET)

Nyomda: Folprint – A ZÖLD nyomda

Szaklapunk előfizethető a KÖVET honlapjáról letölthető megrendelőlapra: www.kovet.hu/view/main/61.html. A szaklap KÖVET-tagok számára ingyenes.

A kiadvány anyaga Cyclus Offsetz papír, mely újrahasznosított hulladékpapírból, klórszármazékok és optikai fehérítő felhasználása nélkül készült.

Megjelenik 1000 példányban.
ISSN 1786-9536

A VILÁG VEZETŐ INNOVATÍV TANÚSÍTÓ SZERVEZETE A KÖRNYEZETVÉDELEMBEN IS!

**MUTASSA MEG
A FENNTARTHATÓ TERMELÉS ÉS
AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG NÖVELÉSE
MELLETTI ELKÖTELEZETTSÉGÉT AZ ISO 50001
ENERGIAIRÁNYÍTÁSI SZABVÁNY SEGÍTSÉGÉVEL!**

AZ SGS A VILÁG VEZETŐ MINŐSÉGELLENŐRZŐ, VIZSGÁLÓ ÉS TANÚSÍTÓ VÁLLALATA

SGS HUNGÁRIA KFT.

1124 Budapest, Sirály u. 4.

t 061 309 3341

f 061 309 3333

e info.hu@sgs.com

www.hu.sgs.com

WHEN YOU NEED TO BE SURE

SGS